

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือ
ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7
FACTORS IN DIGITAL AGE INFLUENCING ON AUDIT QUALITY AND
CREDIBILITY OF COOPERATIVE AUDITOR OF COOPERATIVE
AUDITING OFFICE REGION 7

วริยา ยอดปิ่น
WARIYA YODPUN

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

FACTORS IN DIGITAL AGE INFLUENCING ON AUDIT QUALITY AND
CREDIBILITY OF COOPERATIVE AUDITOR OF COOPERATIVE
AUDITING OFFICE REGION 7

WARIYA YODPUN

INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY ACADAMIC YEAR 2021
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
และความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงาน
ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

FACTORS IN DIGITAL AGE INFLUENCING ON
AUDIT QUALITY AND CREDIBILITY OF
COOPERATIVE AUDITOR OF COOPERATIVE
AUDITING OFFICE REGION 7

นักศึกษา

วริยา ยอดบัน รหัสนประจำตัว 64502376

หลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ

บัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สาระพัฑ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หัวข้อวิจัย	ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบ บัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7
คำสำคัญ	คุณภาพการสอบบัญชี / ความน่าเชื่อถือของผู้สอบ บัญชี / ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ / ยุคดิจิทัล
นักศึกษา	วริยา ยอดปิ่น
อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 141 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการทดสอบพบว่าปัจจัยในด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี และด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ในด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 และคุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 แสดงว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีและมีประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีสูงขึ้นไปด้วย สามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างทันกาล และส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

TITLE	FACTORS IN DIGITAL AGE INFLUENCING ON AUDIT QUALITY AND CREDIBILITY OF COOPERATIVE AUDITOR OF COOPERATIVE AUDITING OFFICE REGION 7
KEYWORD	AUDIT QUALITY / AUDITOR RELIABILITY / COOPERATIVE AUDITOR/DIGITAL
STUDENT	WARIYA YODPUN
ADVISOR	ASIST.PROF.DARANEE UACHANACHIT DR.
LEVEL OF STUDY	MASTER OF ACCOUNTING
FACULTY	ACCOUNTING SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR	2021

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the Factors in the digital age influencing audit quality and credibility of the cooperative auditor of Cooperative Auditing Office Region 7. Samples were 141 of the cooperative auditors, Cooperative Auditing Office Region 7. The instrument used to collect data was a questionnaire, Data was analyzed by percentage, means, standard deviation, and relationships were computed using multiple regression.

The finding of this research found the knowledge and Auditing ability factors have a positive influence on the audit quality of cooperative auditors in terms of accuracy, clarity, completeness, and statistically significant at 0.01 level, and Experience from work has a positive influence on the audit quality of cooperative auditors in terms of accuracy, clarity, completeness and statistically significant at .01 level, and Audit quality has a positive influence on the credibility of cooperative auditors, there was a statistically significant at 0.01 level. It indicates that the cooperative auditor who works with knowledge of Auditing Capabilities and has experience in working, makes the quality of auditing higher as well and it can also present important information accurately and completely to be used in the decision of users of financial statements in a timely manner and affect the credibility of the auditor, leading to the successful performance of the audit.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีจากการสนับสนุนและความอนุเคราะห์ของหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิตอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา และคำแนะนำข้อมูลความรู้ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะบัญชีทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าของผลงานต่าง ๆ ตำรา และเอกสารวิชาการทุกฉบับที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดแนวคิดที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนนักศึกษาในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อ่านวิจัยนี้ทุกท่านที่ให้ความสนใจ และหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจทุกท่าน

วริยา ยอดปิ่น
สิงหาคม 2565

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบเครื่องมือ.....	57
วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม.....	63
การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี.....	65
การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี.....	69
การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....	71
การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Analysis).....	71
การทดสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity).....	73
การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	74
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	87
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผล.....	90
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ศึกษา.....	98
ภาคผนวก ข แบบตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ	108
ภาคผนวก ค จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เนื้อหาเครื่องมือวิจัย.....	118
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC.....	122
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ.....	132
ประวัติผู้วิจัย.....	148

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระดับผู้สอบบัญชีของนักวิชาการตรวจสอบบัญชี.....	33
2 การวิเคราะห์ความยากในการสอบบัญชี.....	33
3 เกณฑ์การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี.....	34
4 การมอบหมายสอบบัญชี.....	40
5 มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี.....	41
6 ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยในประเทศ.....	54
7 ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยต่างประเทศ.....	55
8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ.....	63
9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ.....	63
10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับการศึกษา.....	64
11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านตำแหน่งงานปัจจุบัน.....	64
12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านประสบการณ์การทำงาน.....	64
13 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	65
14 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	65
15 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน.....	67
16 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....	69
17 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....	71
18 แสดงผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร.....	72
19 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อมีคุณภาพการสอบบัญชีเป็นตัวแปรตาม.....	73
20 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อมีความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นตัวแปรตาม.....	74
21 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 1	75
22 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 2	76
23 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 3	77
24 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 4	79
25 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 5	80
26 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 6	81
27 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 7	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 8	84
29	การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สมมติฐานที่ 9	85
30	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	87

สารบัญรูปร่าง

รูปที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4
2	ผังโครงสร้างกรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	13

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน เป็นเจ้าของร่วมกัน มีการจัดการร่วมกันตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดา สมาชิก และมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ทางด้านเงินทุน การผลิต การจัดจำหน่าย และ เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทสหกรณ์ไว้ 7 ประเภท ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการและสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่ง นับแต่สหกรณ์ได้ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้สร้างความ น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกจนทำให้จำนวนสหกรณ์ จำนวนสมาชิก ปริมาณเงินทุน และผล กำไรของสหกรณ์ เพิ่มขึ้นจากแต่ก่อน ระบบสหกรณ์จึงถือเป็นฐานรากทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เพราะระบบสหกรณ์มุ่งหวังให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดตั้งและดำเนินกิจการของสหกรณ์ ในฐานะเป็น องค์กรของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งปัจจุบันประชาชนมีการรวมกลุ่ม และพัฒนาธุรกิจของตนในรูปของสหกรณ์ จำนวน 7,880 สหกรณ์ มีสมาชิกมากกว่า 8.87 ล้านคน (กรม ตรวจบัญชีสหกรณ์, ก.ค. 2564) ระบบสหกรณ์ทุกประเภทในประเทศไทยถือเป็นนิติบุคคล จัดตั้งโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจแต่ละประเภท รวมทั้งสหกรณ์ยังเป็นสถาบันที่เป็นแหล่งให้ข้อมูลทาง การเงินและข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งด้านสมาชิก ด้านหน่วยงานราชการที่ช่วย สนับสนุนและกำกับแนะนำวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นเพื่อเพิ่ม ความเชื่อมั่นของผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงินที่มีต่องบการเงินของสหกรณ์ว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย สหกรณ์ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดให้กรมตรวจบัญชี สหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ในการนี้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชี รับอนุญาต หรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ (พระราชบัญญัติ สหกรณ์, 2542)

สำนักงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา แม่ฮ่องสอน แพร่ และน่าน โดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์แต่ละ แห่งมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมาตรฐานการสอบบัญชี และกำกับดูแลสหกรณ์ที่มีการจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน รวม ไปถึงการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจากรายงานการสอบ บัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการของสหกรณ์ รวมทั้งสรุปและแจ้งผลการวิเคราะห์เพื่อให้สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการต่อไป และมีหน้าที่ติดต่องาน กำกับดูแล โปรแกรมกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งระบบการสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ด้วย (สำนักงานตรวจ บัญชีสหกรณ์ที่ 7, 2561)

การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นไปอย่างมีมาตรฐานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 65 และ 66 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ.2542 และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการสอบบัญชี พ.ศ.2542 ดังนั้นการสอบบัญชีสหกรณ์นอกเหนือจากการตรวจสอบตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้วยังคงต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้สามารถวินิจฉัยและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรว่าได้จัดทำขึ้นมาอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและโปร่งใสตามที่ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนดหรือไม่ ดังนั้นผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้ ความสามารถทั้งในด้านมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ รวมไปถึงใช้ดุลยพินิจในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบตามกฎหมายสหกรณ์ มาตรฐานการสอบบัญชีของสหกรณ์ และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์จึงจะได้มาซึ่งความเชื่อมั่นต่องบการเงินนั้น (พวงพยอม วณาพัฒน์สิน, 2554)

การสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่ต้องใช้ข้อมูลที่สามารถเชื่อถือได้ การสอบบัญชีจึงสามารถช่วยให้ข้อมูลทางการบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น รวมไปถึงสร้างเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลด้วย (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2559) การสอบบัญชีถือเป็นกระบวนการรวบรวมและการประเมินหลักฐานอย่างเพียงพอและเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบ เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินนั้นว่าได้แสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามควรในสาระสำคัญตามหลักฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินนั้นเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจว่างบการเงินได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชี ประกอบกับในปัจจุบันได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับสังคมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน หรือหน่วยธุรกิจใดรวมไปถึงระบบสหกรณ์ได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานมากขึ้น รวมถึงมีการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล (Digital contents) เพื่อช่วยให้สามารถประมวลผลอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การสอบบัญชีในยุคนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ จากเดิมที่ตรวจสอบบัญชีโดยไม่ใช้คอมพิวเตอร์สู่การตรวจสอบบัญชีโดยมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยการจัดทำบัญชี วิเคราะห์ ตรวจสอบจับความผิดปกติของข้อมูล ด้วยเหตุนี้การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงต้องพัฒนาและนวัตกรรมใหม่ ๆ ด้วยเช่นกันเพื่อให้องค์กรก้าวทันโลกสมัย โดยมีโปรแกรมกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่มีสำหรับให้สหกรณ์ให้ได้ใช้ในการบันทึกบัญชีในการดำเนินกิจการระบบต่าง ๆ และโปรแกรมตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก กระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ (EWP) เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตรวจสอบมากกว่าเดิม คือ การตรวจสอบบัญชีระยะไกล (Remote Audit) และ โดยใช้ร่วมกับโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ครบวงจร (FAS) ด้วย Application Smart4M รวมไปถึงมี Application Smart Auditor เป็นแหล่งรวบรวมความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสามารถได้ข้อมูลใช้ในการตัดสินใจอย่างทันเวลา (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ , 2565)

การสอบบัญชีสหกรณ์นอกจากเรียนรู้ด้านวิชาการ เกี่ยวกับมาตรฐาน ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ แล้วยังควรต้องมีประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีทั้งในด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และด้านความหลากหลาย ซึ่งประสบการณ์จะเกิดจากการเรียนรู้วิวัฒนาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงการสื่อสาร และเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าไปอย่างมาก หรือประสบการณ์เรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้จากทักษะหรือประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อเรียนรู้การแก้ปัญหาและเผชิญอยู่กับการปฏิบัติงานจริง รวมไปถึงประสบการณ์จะก่อให้เกิดความชำนาญในการตรวจสอบ และส่งผลทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลสะท้อนถึงความสามารถให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความถูกต้อง เชื่อถือได้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ การรายงานการตรวจสอบการรับรองบัญชีที่แสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงาน ตามหลักบัญชีที่รับรองทั่วไปและกฎระเบียบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ด้วยความทันเวลา มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตของผู้ใช้ ข้อมูลจากงบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถแสดงออกถึงความรู้ ความมีทักษะ และความมีจรรยาบรรณ รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตของผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงิน (บุญนุช คำหวาน, 2556) ดังนั้น คุณภาพการสอบบัญชี จึงส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี และเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นเพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีมีความน่าเชื่อถือและประสบความสำเร็จ จึงจะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้งบการเงินเกี่ยวกับคุณภาพในการสอบบัญชี ทั้งในเรื่อง ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจนด้านความเที่ยงธรรม ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

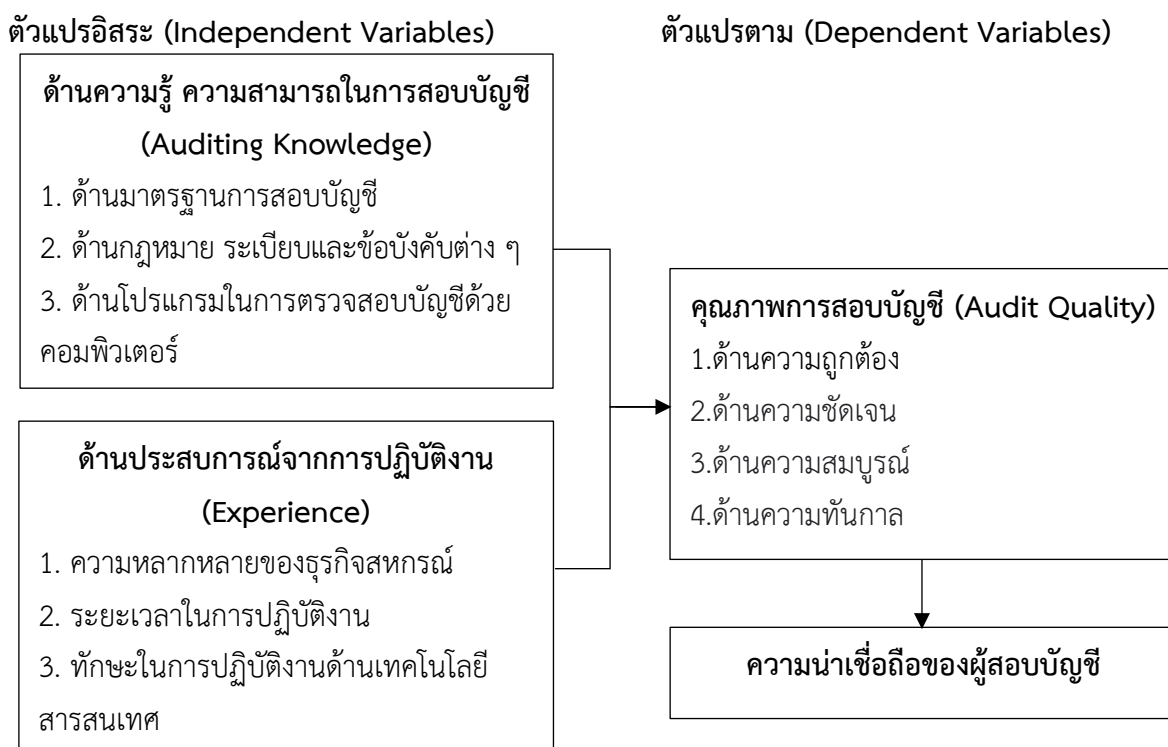
ดังนั้น ผู้สอบบัญชีสหกรณ์จะสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลนี้ได้จึงต้องมีปัจจัยที่มีอิทธิพลหลาย ๆ ด้าน จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผลจากการวิจัยจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผู้สอบ เพื่อเพิ่มคุณภาพในการสอบบัญชี และความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
3. เพื่อศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

สมมติฐานที่ 9 คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยกำหนดตัวแปรสำหรับใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1. ความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี (Auditing Knowledge)
 - 1.1 ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี
 - 1.2 ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ
 - 1.3 ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์
2. ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน (Experience)
 - 2.1 ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์
 - 2.2 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
 - 2.3 ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

1. คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality)
 - 1.1 ด้านความถูกต้อง (Accuracy)
 - 1.2 ด้านความชัดเจน (Clearness)
 - 1.3 ด้านความสมบูรณ์ (Completion)
 - 1.4 ด้านความทันกาล (Timeliness)
2. ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 216 คน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ณ วันที่ 14 ธันวาคม 2564)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง 5% ได้จำนวนตัวอย่าง 141 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

เพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชี รวมไปถึงเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้หากผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีทั้งในด้านมาตรฐานในการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงเพิ่มประสบการณ์การปฏิบัติงานในด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สอบบัญชีสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ทางการปฏิบัติ

1. เป็นข้อสนเทศในการพัฒนาศักยภาพในเรื่องของคุณภาพการสอบบัญชี สามารถนำไปสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และเกิดความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีสหกรณ์

2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี และมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน รวมไปถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจะสามารถปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น มีการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การสร้าง ความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ใช้งบการเงินต่อไป

นิยามศัพท์

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ หมายถึง บุคคลที่นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งตามกฎหมายสหกรณ์ ให้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตามมาตรฐานการสอบบัญชี และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานสอบบัญชี หรือกล่าวคือผู้ที่มีตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคเริ่มจากการพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานแทนเครื่องมือแบบเก่า พร้อมกับการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาเชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถส่งข้อมูลไปทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วอย่างไร้ขีดจำกัด และยังมีพัฒนาแอปพลิเคชันหลากหลายรูปแบบมาใช้ประโยชน์ในการทำงานให้เป็นไปด้วยความสะดวก และรวดเร็ว ทั้งยังมีประสิทธิภาพ ค่าใช้จ่ายลดลง

ความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีมีความรู้ และความสามารถที่เพียงพอและเหมาะสมเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี และระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ แล้วสามารถนำความรู้ความสามารถนั้นไปประยุกต์ปรับใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ ตลอดจนจนถึงการแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ

มาตรฐานการสอบบัญชี หมายถึง หลักการพื้นฐานและวิธีการตรวจสอบที่สำคัญ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่ในรูปแบบของคำชี้แจง หรือรูปลักษณะอื่น ตามปกติจะกำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย และสอดคล้องกับมาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศ (ISAS)

ระเบียบและข้อบังคับ หมายถึง ระเบียบ หรือข้อกำหนดที่นายทะเบียนสหกรณ์ หรือพระราชบัญญัติสหกรณ์ กำหนดขึ้น รวมไปถึงระเบียบของสหกรณ์ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็น แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานของสหกรณ์

การตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ หมายถึง การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในเทคนิคการตรวจสอบบัญชี เพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอ เกี่ยวข้อง เชื่อถือได้ และเป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะเมื่อผู้สอบบัญชีใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชี เพื่อช่วยในการทดสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของระบบงาน รวมถึงการทดสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของยอดคงเหลือและเนื้อหาของสาระของแฟ้มข้อมูล

ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน หมายถึง ประสบการณ์จากการทำงานในหน้าที่ของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ที่ผ่านมา ทั้งความหลากหลายของประเภทธุรกิจที่ทำการตรวจสอบ และด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน สอบบัญชี ซึ่งจะส่งผลให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในงานตรวจสอบ สามารถนำมาประยุกต์ใช้และแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ทักษะหรือความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ มาช่วยสร้างองค์ความรู้สารสนเทศ หรือแก้ปัญหาคำถามในการทำงานในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ให้ดีขึ้นได้อย่างเหมาะสม

คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของรายงานผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ได้แสดงไว้ในรายงานทางการเงิน จากการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ และจากหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม ไม่ละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบที่ส่งผลกระทบต่อการเงินที่ตรวจสอบ รวมไปถึงผู้สอบบัญชีได้ ปฏิบัติงานโดยได้ใช้ความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างเต็มที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่สอบบัญชีด้วยความด้วยความรู้ ความสามารถและความชำนาญในวิชาชีพ รวมไปถึงปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นอิสระจากผู้รับ การตรวจสอบ ไม่มีความลำเอียงปราศจากอคติ ให้ได้มาซึ่งคุณภาพการสอบบัญชี ไม่เกิดข้อผิดพลาด อย่างมีนัยสำคัญ ได้รับการยอมรับ และเกิดความไว้วางใจ และเชื่อมั่นในผลงานของผู้สอบบัญชี จากผู้ใช้งบการเงินและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า รวบรวม และประมวลผลงานด้านวิชาการ ประกอบด้วยบทความ เอกสารวิชาการ ตำราต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมงานที่ศึกษา และสนับสนุนการศึกษา เสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ

แนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์การปฏิบัติงาน

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning)

การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่สามารถทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด ความสามารถ ซึ่งเรียนรู้ได้จากการได้ฟัง การสัมผัส การอ่าน และการใช้เทคโนโลยี รวมไปถึงการเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนได้นำเสนอออกมา การเรียนรู้จะต้องเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสามารถเข้าใจถึงสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันตลอดจนจัดให้มีระบบการพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การมีความรู้ ความสามารถและความชำนาญเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ การที่องค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ จะช่วยส่งเสริมให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (จำเริญ จิตรหลัง, 2549)

ดังนั้น ผู้สอบบัญชีนอกจากมีการเรียนรู้ด้านวิชาการ แล้วควรต้องเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน เป็นไปตามความหมายของ Gordon (1993) ส่วนของการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการที่นำคนที่มีความรู้และประสบการณ์ต่างกันมารวมกลุ่มกันเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการทำงาน ซึ่งมีการวางแผนและแก้ไขปัญหา จากนั้นจะมีการนำมาปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้ โดยระหว่างดำเนินการแก้ปัญหาจะทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องจึงทำให้เกิด

การเรียนรู้ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับ ประจวบ แหลมสีก (2547) การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่นำคนที่มีทักษะหรือประสบการณ์ที่แตกต่างมารวมกลุ่มกันเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้แก้ปัญหา รวมถึงการเผชิญอยู่กับการปฏิบัติงานจริง ดังนั้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการที่นำคนที่มีทักษะหรือประสบการณ์ที่แตกต่างมารวมกลุ่มเพื่อนำมาแห่งการเรียนรู้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

ขั้นตอนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจาก Deming Model Deming, 1993 (อ้างถึงใน ประชา ต้นสนีย์, 2550)

1. การวางแผน (Plan) คือการศึกษาหาความรู้จากแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้และการปฏิบัติขององค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและนำมาสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการกำหนดองค์ประกอบแห่งความสำเร็จที่ควรจะมีตัวแปรหรือประเด็นสำคัญเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จ การจัดกลุ่มเพื่อเตรียมการฝึกอบรม “การเรียนรู้จากการปฏิบัติ” ซึ่งเป็นตัวแปรต้นและกระบวนการในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้

2. การปฏิบัติ (Do) เป็นขั้นตอนในการฝึกอบรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติแก่สมาชิกกลุ่ม

3. การประเมิน (Check) การตรวจสอบการเรียนรู้ของกลุ่มจากการประชุมและสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มรวมทั้งจัดให้มีการประเมินงานกลุ่มและสรุปความคิดเห็น

4. กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Act) เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์ตามมาตรฐานและตลอดจนสรุปผลที่ได้เพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ รวมทั้งจากบทความ Action Learning Model (2002) สรุปรูปแบบของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1) การวิเคราะห์ถึงปัญหา (Problem Analysis)

2) การจัดทำแผนปฏิบัติการและการปฏิบัติการตามแผน (Action Planning & Implementation)

3) การตัดสินใจในดำเนินการลำดับต่อไป (Decision on Next Step)

4) การคิดทบทวนและประเมินผล (Reflection and Evaluation)

สอดคล้องกับงานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พบว่าการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีตามวงจรคุณภาพในการวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบการปรับปรุง (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีโดยการอาศัยการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีตามวงจรในการวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบการปรับปรุง ซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีองค์ประกอบด้วยกัน 4 ขั้นตอน คือ ในการวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบการปรับปรุงเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่กำลังกล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในการวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบการปรับปรุง เป็นไปอย่างมีระบบและครบวงจรอย่างต่อเนื่อง (พรรณราย คำจันทร์ดี, 2552, น.65-66, อ้างถึงใน นริษา ทองมณี, 2556, น.112-14)

ดังนั้น สรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) เป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นผู้สอบบัญชีที่ต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านบัญชี ด้านกฎหมาย ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง การเรียนรู้จากประสบการณ์จากเหตุการณ์ที่ได้จากตรวจสอบสหกรณ์ต่างๆ เป็นต้น จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองได้อย่างเป็นมืออาชีพและส่งผลให้ผู้สอบบัญชีเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือและนำไปสู่ความสำเร็จของการประกอบอาชีพผู้สอบบัญชีต่อไปได้ รวมทั้งนำไปสู่การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์สอบบัญชี และคุณภาพงานสอบบัญชีได้อีกด้วย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประวัติการตรวจบัญชีสหกรณ์

งานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้เริ่มมีขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2459 อยู่ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งในขณะนั้นงานอยู่ในความรับผิดชอบของ แผนกงานสหกรณ์ กรมพาณิชย์ และสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และต่อมา เมื่อมีการปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรมใหม่ จึงได้รับการ เลื่อนฐานะเป็น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อยู่ในสังกัดของกระทรวงการสหกรณ์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2495 ซึ่งต่อมาก็ได้เปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2506 และเมื่อมีการยุบกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติในปีพ.ศ. 2515 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ก็เปลี่ยนมาขึ้นอยู่กับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จนถึงปัจจุบันนี้

ระบบการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ แต่เดิมนั้นผู้ตรวจสอบบัญชี ทั้งหมดจะรวมกันอยู่ที่ สำนักงานใหญ่ของกรมฯ ในกรุงเทพฯ เพียงแห่งเดียว และจะเดินทางออกไปเพื่อทำการตรวจสอบบัญชีในแต่ละจังหวัด เพียงปีละครั้ง หรือสองครั้งเท่านั้น แต่ครั้งจะใช้เวลาประมาณ 60 ถึง 90 วัน ซึ่งก็เป็นผลให้ การปฏิบัติงานเป็นไปไม่คล่องตัวเท่าที่ควร จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2524 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้เริ่มกระจายงานการตรวจสอบบัญชีออกไปยังส่วนภูมิภาค โดยมีการจัดตั้งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำจังหวัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำด้านการเงิน การบัญชี ให้สถาบันเกษตรกร ได้อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ปัจจุบันกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยมีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ทำหน้าที่คอยกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งอยู่ในสังกัด

อำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1. ดำเนินการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
3. ให้คำปรึกษาแนะนำให้ความรู้ด้านบริหารการเงินการบัญชีแก่คณะกรรมการและสมาชิกของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและบุคลากรเครือข่าย
4. ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ เกษตรกรและประชาชนทั่วไป
5. กำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
6. จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
7. ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หน้าที่การตรวจสอบบัญชีตามกฎหมาย

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามมาตรฐานการสอบบัญชีและเหมาะสมกับสถานการณ์ และตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2562 (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2562)

วิสัยทัศน์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ภายในปี 2565 สหกรณ์และเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ด้านการเงินการบัญชีที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้

พันธกิจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1. ตรวจสอบบัญชีและควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีสหกรณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
2. พัฒนาการบริหารจัดการด้านการเงินการบัญชีแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
3. กำกับการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ดำเนินการโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและบุคคลอื่น
4. พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการเตือนภัยทางการเงินสหกรณ์
5. ถ่ายทอดความรู้ด้านการตรวจสอบกิจการและการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

ภารกิจตามกฎหมายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1. ดำเนินการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
3. ให้คำแนะนำและให้ความรู้ด้านการบริหารการเงินและการบัญชีแก่คณะกรรมการและสมาชิกของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และบุคลากรเครือข่าย
4. ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป
5. กำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
6. จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กลยุทธ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาคความเข้มแข็งด้านการเงินการบัญชีแก่สหกรณ์และสถาบันเกษตรกร

1. สร้างจิตสำนึกในการเป็นผู้บริหารสหกรณ์ที่ดีแก่คณะกรรมการสหกรณ์
2. พัฒนาสมรรถนะฝ่ายบริหารสหกรณ์ให้สามารถใช้ข้อมูลการเงินการบัญชี เพื่อบริหารสหกรณ์อย่างมืออาชีพ
3. พัฒนาผู้บริหารสหกรณ์ให้มีความสามารถในการกำกับและติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ
4. ผลักดันให้สหกรณ์ใช้ประโยชน์จากรายงานการตรวจสอบบัญชีและรายงาน การตรวจสอบกิจการ

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดทำบัญชีเกษตรกร

1. สร้างความตระหนักรู้ประโยชน์การจัดทำบัญชีแก่เกษตรกร
2. เสริมสร้างวินัยทางการเงินภาคครัวเรือน
3. ปรับเปลี่ยนการประกอบอาชีพโดยใช้ข้อมูลทางบัญชี
4. ส่งเสริมการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
5. ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายด้านบัญชี

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาระบบการบริหารจัดการสู่องค์กรดิจิทัล

1. ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการองค์กรให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสหกรณ์ และสถาบันเกษตรกร
2. บริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและสร้างแรงจูงใจเพื่อรองรับวิกฤติกำลังคน
3. พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและเสริมสร้างสมรรถนะผู้สอบบัญชีเพื่อการสอบบัญชีแบบมีอาชีพ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
5. สร้างภาคีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
6. สนับสนุนการจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต

ค่านิยมกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ : AUDITOR

1. Accurate แม่นยำในกฎเกณฑ์ หมายถึง มีความแม่นยำใน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานวิชาชีพบัญชี
2. Understanding รู้เขา หมายถึง รู้จักผู้รับบริการ และผู้มีผลประโยชน์ส่วนร่วม รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างรอบด้าน
3. Development Oriented พัฒนาให้เติบโต หมายถึง มีจิตที่จะพัฒนาสหกรณ์ให้เติบโต และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่สหกรณ์ได้
4. In – Depth รู้เชิงลึก หมายถึง ต้องรู้เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถวางแผนการทำงานเพื่อแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
5. Timely รู้ทันสถานการณ์ หมายถึง รู้ทันสถานการณ์ เท่าทันสหกรณ์ รู้กลยุทธ์รัฐบาลทำงานทันเวลา
6. Opportunity Provider เพิ่มโอกาสพัฒนา หมายถึง รู้จักเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มองทุกอย่างเป็นเรื่องที่ต้องเรียนรู้
7. Reliable ไว้วางใจได้ เชื่อถือได้ หมายถึง มีความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงตรง และเชื่อถือได้

ผังโครงสร้างกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็นดังนี้

ภาพที่ 2 ผังโครงสร้างกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2564)

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 ประกอบด้วย พระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี อุทัยธานี ชัยนาท และสระบุรี

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 2 ประกอบด้วย ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด สระแก้ว ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และนครนายก

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 3 ประกอบด้วย นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ชัยภูมิ และสุรินทร์

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ประกอบด้วย อุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ดมุกดาหาร อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5 ประกอบด้วย อุตรธานี เลย สกลนคร หนองคาย บึงกาฬ หนองบัวลำภู ขอนแก่น และนครพนม

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 ประกอบด้วย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจิตร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ กาแพงเพชร ตาก สุโขทัย

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอน น่าน แพร่ และลำพูน

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 8 ประกอบด้วย นครศรีธรรมราช กระบี่ สุราษฎร์ธานี พังงา
ชุมพร ภูเก็ต และระนอง

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 9 ประกอบด้วย สงขลา พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา ตรัง และนราธิวาส

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10 ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร เพชรบุรี ราชบุรี
ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี

ความหมายของการสอบบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2551) ได้ให้ความหมายว่า การสอบบัญชี เป็นการตรวจสอบถึง
สมุดบัญชี เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี รวมไปถึงหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยผู้สอบบัญชีต้อง
ปฏิบัติงานเป็นตามแนวทางที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้เพื่อให้สามารถวินิจฉัย และแสดง
ความเห็นได้ว่างบการเงินของกิจการนั้นขัดกับข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และเป็นไปตามหลักการ
บัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ เพียงใด

จรรยา มีสิน (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง การรวบรวม และตรวจสอบ
ประเมินหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานที่เกี่ยวข้องกับระดับความสอดคล้องกัน
ของสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ การสอบบัญชี
ควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และอิสระ โดยการตรวจสอบงบการเงินจะใช้
หลักเกณฑ์ที่เรียกว่า หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

Whittington และ Pany (2014) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง การรับรองของผู้สอบ
บัญชีถึงระบบการรวบรวมหลักฐานและการให้ความเชื่อมั่นในระดับสูงว่างบการเงินนั้นได้เป็นไปตามหลักการ
บัญชีที่รับรองทั่วไป หรือสิ่งที่เป็นพื้นฐานที่เหมาะสมอื่น ๆ ทางการบัญชี ซึ่งการตรวจสอบจะเกี่ยวข้องกับการ
ค้นหาและตรวจสอบการบันทึกบัญชีบัญชีและการตรวจสอบหลักฐานอื่น ๆ ที่สนับสนุนงบการเงิน โดยการ
รวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับบริษัทและสภาพแวดล้อมดังกล่าว

รัตติยา วงศรีลา (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง การรวบรวมและ
การประเมินหลักฐานอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งมีหน้าที่
ตรวจสอบงบการเงิน เพื่อที่แสดงความเห็นต่องบการเงินนั้นว่าได้แสดงฐานะการเงินและผลการ
ดำเนินงานถูกต้องตามควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป รวมทั้งมาตรฐานที่
เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินนั้นเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจว่างบการเงินได้ผ่านการตรวจสอบและ
รับรองโดยผู้สอบบัญชีในการนำงบการเงินนั้นไปใช้เพื่อการตัดสินใจ

จากความหมายของการสอบบัญชีข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง
การรวบรวมและการประเมินหลักฐานอย่างเพียงพอ หรือเป็นการตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการ
ลงบัญชีและหลักฐานอื่น ๆ รวมทั้งใช้วิธีการตรวจสอบอื่นที่จำเป็น โดยผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีตาม
แนวทางปฏิบัติงานที่วิชาชีพ ได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้เพื่อที่ผู้สอบบัญชีจะได้วินิจฉัยและแสดงความเห็น
ต่องบการเงินที่กิจการจัดทำ ขึ้นว่า แสดงให้เห็นถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการโดย
ถูกต้องตามที่ควรตามหลักการบัญชี ที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใดและงบการเงินดังกล่าวได้เปิดเผยหรือ
แสดงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินได้ทราบอย่างเพียงพอหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการสอบบัญชี

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบบัญชี มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ (อรุณี วงศ์ราชน, 2555) ได้แก่

1. การตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบ (Compliance Test)

เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้ประเมินได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า การควบคุมภายในที่องค์กรกำหนดขึ้นนั้น ได้มีการปฏิบัติตามระบบบัญชีและการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้ระบบการควบคุมภายในยิ่งขึ้น วิธีการทดสอบการปฏิบัติตามระบบ จัดทำได้โดย

1.1 การทดสอบรายการบัญชี เป็นการตรวจดูเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง กล่าวคือ มีการอนุมัติรายการโดยผู้มีอำนาจก่อนการบันทึกบัญชี

1.2 การปฏิบัติงานซ้ำ เป็นการทดสอบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามระบบและวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยการปฏิบัติงานซ้ำตามวิธีที่พนักงานปฏิบัติ อาจจะเป็นบางขั้นตอน หรือทั้งหมด เช่น การทดสอบระบบการรับเงินฝาก เป็นต้น

1.3 การสอบถามและการสังเกตการณ์ เป็นการสังเกตดูการปฏิบัติงานจริง ขณะที่พนักงานปฏิบัติงานอยู่ เพื่อดูว่ามีการละเมิดหรือละเว้นการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่วางไว้หรือไม่ เช่น การสังเกตดูว่ามีพนักงานคนใดได้ปฏิบัติงานที่ตนไม่ได้รับมอบหมาย หรือไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นหรือไม่

กรณีที่ผู้ประเมินพบว่า การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระบบการควบคุมภายใน ผู้ประเมินควรหาสาเหตุว่าเกิดขึ้นเนื่องจากอะไร และมีความถี่มากน้อยเพียงใด ตลอดจนโอกาสจะเกิดความผิดพลาดบกพร่อง หรือการทุจริต อันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ถ้าผู้ประเมินได้รับการชี้แจงแล้วแต่ยังไม่มีความมั่นใจว่าจะเหมาะสมหรือเพียงพอ ผู้ประเมินอาจไม่มีความเชื่อถือในระบบการควบคุมภายใน และต้องทำการทดสอบความถูกต้องของรายการบัญชีและยอดคงเหลือโดยการทดสอบในสาระสำคัญ (Substantive test)

2. การตรวจสอบรายการบัญชีและยอดคงเหลือโดยการทดสอบในสาระสำคัญ (Substantive Test)

หมายถึง การตรวจสอบหลักฐานประกอบรายการที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งจะกระทำภายหลังการตรวจสอบระบบข้อมูล เพื่อให้สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักในการตรวจสอบ

2.1 ความมีอยู่จริงหรือเกิดขึ้นจริง

ทำการทดสอบรายการที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน ไม่ว่าจะสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ว่าจะต้องเป็นรายการที่มีอยู่จริงหรือเกิดขึ้นจริงในกิจการที่รับตรวจสอบ

2.2 ความถูกต้องและครบถ้วนของรายการ

โดยทั่วไปรายการประเภทสินทรัพย์ และรายได้มักจะมีแนวโน้มที่จะแสดงไว้สูงกว่าที่มีอยู่จริง ในขณะที่รายการประเภทหนี้สิน และค่าใช้จ่ายมักจะมีแนวโน้มที่จะแสดงไว้ต่ำกว่าที่มีอยู่จริง ดังนั้นจึงต้องพิสูจน์ว่ารายการเหล่านี้ได้ถูกบันทึกไว้อย่างถูกต้องและครบถ้วน (ไม่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง) ในส่วนที่มีสาระสำคัญ

2.3 กรรมสิทธิ์และภาระหนี้สิน

รายการที่จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ของกิจการ จะต้องเป็นสิ่งที่กิจการมีกรรมสิทธิ์ และรายการที่จะบันทึกเป็นหนี้สินได้จะต้องเป็นสิ่งที่กิจการมีภาระในการจ่ายชำระ ผู้สอบบัญชีจึงต้องหาหลักฐานเพื่อดูว่า สินทรัพย์และหนี้สินที่บันทึกในงบการเงินมีกรรมสิทธิ์และภาระหนี้สินจริง

2.4 การตีราคาหรือการกระจายราคา

รายการที่แสดงในงบการเงิน จะต้องเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เช่น รายการที่เกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศจะต้องมีการแปลงค่าเป็นเงินบาทตามอัตราที่หลักการบัญชีได้ระบุไว้ การตีราคาสินค้าคงเหลือต้องตีตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่ได้รับ เป็นต้น ดังนั้น จะต้องทำการตรวจสอบว่ารายการเหล่านี้มีการแสดงมูลค่าถูกต้อง

2.5 การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

นอกจากรายการที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินแล้ว ผู้สอบบัญชีจะต้องคำนึงถึงรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เช่น เรื่องการนำสินทรัพย์ไปค้ำประกันเงินกู้ยืม ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาว่าได้มีการเปิดเผยข้อมูลไว้หรือไม่ การมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (สหกรณ์ถูกฟ้องร้อง และอยู่ระหว่างการดำเนินคดี) เป็นต้น เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

หลักฐานในการสอบบัญชีและการตรวจสอบ

หลักฐานในการสอบบัญชี (Audit Evidence) หมายถึง ข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่ผู้สอบบัญชีได้รับหรือรวบรวมจากการใช้วิธีการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้สนับสนุนข้อสรุปผลการตรวจสอบอย่างสมเหตุสมผล และใช้ข้อสรุปนั้นเป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2559)

ประเภทของหลักฐานในการสอบบัญชี

1. หลักฐานการสอบบัญชีตามเกณฑ์ความเกี่ยวข้องทางบัญชี มีดังนี้

1.1 หลักฐานทางการบัญชี (Underlying Accounting Data) หมายถึง หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีโดยตรง หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการบันทึกบัญชี ที่ใช้ในการจัดทำงบการเงิน เช่น

- สมุดบัญชี บันทึกทางการบัญชี เช่น บัญชีแยกประเภททั่วไป งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ทะเบียนคุมสินทรัพย์ สมุดรายวันขาย เป็นต้น

- เอกสารประกอบรายการบัญชี เช่น ใบสำคัญจ่ายและเอกสารประกอบการจ่ายเงิน ใบสั่งซื้อ ใบกำกับสินค้า ใบเสร็จรับเงิน บัตรลงเวลาทำงาน เป็นต้น

1.2 หลักฐานประกอบต่าง ๆ (Corroborating Information) หมายถึง หลักฐานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบัญชีโดยตรงหรือข้อมูลอื่น เช่น หลักฐานจากการสอบถามผู้บริหาร และบุคลากรของกิจการ คำยืนยันจากบุคคลภายนอก (หนังสือขอคำยืนยันยอดจากลูกหนี้การค้า หนังสือสอบถามธนาคาร) สัญญาต่าง ๆ รายงานการประชุม หลักฐานการตรวจนับสินทรัพย์ รวมไปถึงข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์

2. หลักฐานในการสอบบัญชีตามหลักเกณฑ์แหล่งที่มาของหลักฐาน ดังนี้

2.1 หลักฐานภายในกิจการ หมายถึง หลักฐานที่ผู้สอบบัญชีได้มาจากภายในกิจการที่ตรวจสอบได้ เช่น หลักฐานทางการบัญชีที่กิจการจัดทำขึ้นเอง หลักฐานทางการบัญชีที่บุคคลภายนอกจัดทำขึ้นและกิจการจัดเก็บไว้ และบันทึกผลจากการสังเกตการณ์ ตรวจสอบ ดูตรวจนับที่กิจการจัดทำขึ้นเอง

2.2 หลักฐานภายนอกกิจการ หมายถึง หลักฐานที่ผู้สอบบัญชีได้มาจากภายนอกกิจการที่ตรวจสอบ เช่น หนังสือตอบยืนยันยอดจากบุคคลภายนอก บันทึกผลการสอบถามบุคคลภายนอกที่ผู้สอบบัญชีจัดทำขึ้น

2.3 หลักฐานที่ได้จากการปฏิบัติงานโดยอิสระของผู้สอบบัญชี หมายถึง หลักฐานที่ผู้สอบบัญชีได้ดำเนินการตรวจสอบโดยอิสระด้วยตนเอง เช่น ใบตรวจนับเงินสด สิ้นค้าคงเหลือ และสินทรัพย์ถาวร บันทึกผลจากการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามระเบียบที่กิจการได้กำหนดไว้หรือไม่ และหลักฐานการวิเคราะห์ข้อมูล หรือรายการในงบการเงิน เปรียบเทียบกับหลักฐานจากภายในกิจการ หรือจากแหล่งอื่น

3. หลักฐานการสอบบัญชีตามเกณฑ์วิธีการตรวจสอบที่ใช้ มีดังนี้

3.1 หลักฐานจากการตรวจ (Inspection Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้มาโดยใช้วิธีการตรวจสอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้

3.1.1 หลักฐานจากการตรวจสอบบันทึกทางบัญชี และเอกสารประกอบรายการบัญชี (Documentary Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบเอกสารทางบัญชี เช่น ใบหุ้ ใบขอซื้อ ใบเบิกของ สมุดรายวันซื้อ ใบกำกับสินค้าจากผู้ขาย เป็นต้น

3.1.2 หลักฐานจากการตรวจทางกายภาพของสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Physical Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้จากการตรวจนับ (Counting) การสังเกตการณ์ (Observation) ของผู้สอบบัญชี เพื่อให้ทราบถึงความมีตัวตนอยู่จริงรวมถึงสภาพของสินทรัพย์

3.2 หลักฐานจากการสังเกตการณ์ (Observation Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้มาโดยใช้วิธีสังเกตการณ์ ซึ่งเป็นการดูขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานของกิจการ เช่น หลักฐานจากการสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ หลักฐานจากการสังเกตการณ์ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน

3.3 หลักฐานจากการสอบถาม (Inquiry Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้มาโดยใช้วิธีการสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้

3.3.1 หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written Evidence) เช่น หนังสือรับรองจากลูกค้า หนังสือขอข้อมูลจากทนายความ เป็นต้น

3.3.2 หลักฐานทางวาจา (Oral Evidence หรือ Hearsay Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้จากการสอบถามเป็นวาจา เช่น การสอบถามผู้บริหารและบุคลากรของกิจการ เป็นต้น

3.4 หลักฐานจากการขอคำยืนยันยอด (Confirmation Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้มาโดยใช้วิธีส่งหนังสือยืนยันยอดข้อมูลในสมุดบัญชีกับบุคคลภายนอก เช่น หนังสือขอคำยืนยันยอดลูกหนี้ หนังสือขอคำยืนยันยอดเงินกู้ยืม เป็นต้น

3.5 หลักฐานจากการคำนวณ (Mathematical Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้มาโดยการที่ผู้สอบบัญชีคำนวณซ้ำอย่างอิสระด้วยตนเองแล้วเปรียบเทียบกับผลการคำนวณของกิจการ เช่น หลักฐานการคำนวณโดยทั่วไป หลักฐานการคำนวณที่สลับซับซ้อน และหลักฐานจากการกระหนยอด (Reconciliation)

3.6 หลักฐานจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Analytical Evidence) หมายถึง หลักฐานที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน เพื่อตรวจสอบว่ารายการมีการเปลี่ยนแปลงไปตามที่คาดหมาย หรือเป็นไปตามที่ควรจะเป็นหรือไม่ ในกรณีที่มีการ

เปลี่ยนแปลงอย่างผิดปกติที่มีสาระสำคัญ ผู้สอบบัญชีจะตรวจสอบข้อมูลที่ผิดปกติโดยวิธีการตรวจสอบต่อไป

คุณลักษณะของหลักฐานการสอบบัญชี

หลักฐานการสอบบัญชีมีลักษณะที่ผู้สอบบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมีเหตุผลในการพิจารณาความเชื่อถือได้ (Persuasiveness of Evidence) กล่าวคือผู้สอบบัญชีจะต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาความเพียงพอและความเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี ดังนี้

1. ความเพียงพอของหลักฐานการสอบบัญชี (Sufficiency of Evidential Matter) หมายถึง การวัดปริมาณของหลักฐานการสอบบัญชีซึ่งกำหนดจากขนาดของตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาตรวจสอบปัจจัยที่ใช้กำหนดขนาดของตัวอย่าง เช่น

- การประเมินของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความเสี่ยงที่รายการบัญชีจะมีข้อผิดพลาดหรือการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของผู้สอบบัญชี
- ความเชื่อมั่นของผู้สอบบัญชีในระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน
- ข้อผิดพลาดที่ผู้สอบบัญชียอมรับได้
- คุณภาพของหลักฐานการสอบบัญชี

2. ความเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี (Competence of Evidential Matter) หมายถึง การวัดคุณภาพของหลักฐานการสอบบัญชี และความเกี่ยวข้อง (Relevance) ของหลักฐานการสอบบัญชีกับสิ่งผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้ และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของหลักฐานการสอบบัญชานั้น

ความเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี พิจารณาได้จากลักษณะของหลักฐานการสอบบัญชี พิจารณาได้จากลักษณะของหลักฐานการสอบบัญชี ดังต่อไปนี้

2.1 ความเกี่ยวข้องของหลักฐานการสอบบัญชี ได้มาจากวิธีการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และมีความเกี่ยวข้องกันกับสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้ วิธีการตรวจสอบที่มีความเกี่ยวข้องและสนับสนุนสิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองดังกล่าว ได้แก่ การสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ เพื่อพิสูจน์ความตัวตนอยู่จริงของสินค้าคงเหลือ ส่วนวิธีการตรวจสอบอื่น

2.2 แหล่งที่มาของหลักฐาน ความน่าเชื่อถือของหลักฐานการสอบบัญชี ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของหลักฐานการสอบบัญชีว่าเป็นหลักฐานจากภายในกิจการ หรือภายนอกกิจการ หรือหลักฐานที่ได้จากการปฏิบัติงานโดยอิสระของผู้สอบบัญชี นอกจากนี้ ความน่าเชื่อถือของหลักฐานการสอบบัญชียังขึ้นอยู่กับวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชี เช่น การวิเคราะห์เปรียบเทียบ หรือการสังเกตการณ์ หรือการตรวจสอบเอกสาร เป็นต้น

ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาความน่าเชื่อถือของหลักฐานการสอบบัญชีโดยใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ (Professional Judgment) ในแต่ละกรณี เช่น คำขอยืนยันที่ได้จากนายความหรือคำขอยืนยันยอดจากธนาคาร ย่อมมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคำขอยืนยันยอดลูกหนี้การค้า ถึงแม้ว่าหลักฐานการสอบบัญชียังกล่าวเป็นหลักฐานภายนอกกิจการเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะว่านายความและธนาคารมีความคุ้นเคยและมีความชำนาญในการตอบคำยืนยันยอดมากกว่าลูกหนี้การค้า

2.3 เวลาในการตรวจสอบ ในการตรวจสอบรายการในงบการเงิน หลักฐานการสอบบัญชีจะมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นเมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบรายการที่เกิดขึ้น ณ วันที่ หรือใกล้วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินมากที่สุด ตัวอย่างเช่นการตรวจนับหลักทรัพย์ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ย่อมให้หลักฐานการสอบบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าการตรวจนับหลักทรัพย์เมื่อสามเดือนก่อนวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ในทางตรงข้ามกับการตรวจสอบรายการในงบกำไรขาดทุน หลักฐานการสอบบัญชีจะมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นเมื่อผู้สอบบัญชีเลือกตัวอย่างรายการที่เกิดขึ้นตลอดทั้งงวดบัญชี เช่น การเลือกทดสอบรายการขายที่เกิดขึ้นตลอดปีจากสมุดรายวันขาย ย่อมให้หลักฐานการสอบบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าการเลือกทดสอบรายการขายที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงครึ่งปี เป็นต้น

ผู้สอบบัญชีอาจมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นเมื่อหลักฐานการสอบบัญชีได้มาจากแหล่งต่าง ๆ หรือจากการใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ กัน ซึ่งให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน เนื่องจากหลักฐานการสอบบัญชีดังกล่าวย่อมให้ความเชื่อมั่นมากกว่า หลักฐานการสอบบัญชีที่ได้จากแหล่งเดียว หรือวิธีการตรวจสอบวิธีเดียว ในกรณีนี้หลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจากแหล่งหนึ่ง ไม่สอดคล้องกับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจากอีกแหล่งหนึ่ง ผู้สอบบัญชีควรใช้วิธีการตรวจสอบอื่นที่จำเป็นเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อหาหลักฐานสนับสนุนว่าหลักฐานการสอบบัญชีใดเป็นหลักฐานที่ผู้สอบบัญชีเชื่อถือได้และตรงต่อความเป็นจริง

การตัดสินใจเกี่ยวกับหลักฐานการสอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีควรได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมจากก่อนที่จะแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีจะตัดสินใจเกี่ยวกับการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีในเรื่องต่อไปนี้

1. วิธีการตรวจสอบ (Audit Procedures) หมายถึงวิธีการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีประเภทต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนสิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงินในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น การตรวจนับสินทรัพย์ที่มีตัวตนทำให้ได้หลักฐานการสอบบัญชีที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับความมีอยู่จริง

2. ขนาดของตัวอย่าง ในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน ผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลของรายการบัญชีทั้งหมดแต่สามารถเลือกใช้ตัวอย่างขึ้นมาตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีจะคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เพื่อกำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sample Size)

3. รายการที่เลือกมาตรวจสอบหรือวิธีการเลือกรายการ เมื่อผู้สอบบัญชีกำหนดขนาดตัวอย่างในการตรวจสอบแล้ว ข้อควรพิจารณาต่อไปคือรายการใดที่จะถูกเลือกขึ้นมาตรวจสอบ (Sampling Items) ขึ้นอยู่กับวิธีการเลือกตัวอย่าง (Sampling Method) การเลือกรายการทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีมี 3 วิธีใหญ่ คือ

3.1 การเลือกทุกรายการ เป็นการตรวจสอบร้อยละร้อย ใช้กรณีที่มีรายการมีจำนวนรายการน้อย เช่น 3-5 รายการ แต่ละรายการมีมูลค่าสูง

3.2 การเลือกรายการแบบเจาะจง เป็นการเลือกรายการที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง เช่น รายการที่มีมูลค่าสูง รายการสำคัญ รายการที่น่าสงสัย หรือรายการผิดปกติ เป็นต้น

3.3 การเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชี เป็นการสุ่มเลือกตัวอย่างออกมาจากประชากร และใช้ผลการทดสอบจากตัวอย่างเป็นข้อสรุปแทนประชากร

4. ช่วงเวลาที่ตรวจสอบ

การสอบบัญชีสหกรณ์

การสอบบัญชีสหกรณ์ หมายความว่า กระบวนการตรวจสอบและรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีและตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด รวมไปถึงข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถสรุปผลการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ว่างบการเงินนั้นได้จัดทำขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2562)

การสอบบัญชีสหกรณ์เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงินที่มีต่องบการเงินของสหกรณ์ว่าสหกรณ์ได้จัดทำบัญชีและงบการเงินเป็นไปอย่างมีมาตรฐานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ในการนี้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ ตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ดังนั้นการสอบบัญชีสหกรณ์นอกเหนือจากตรวจสอบตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้วยังคงต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้ผู้สอบสามารถวินิจฉัยและแสดงความเห็นโดยอิสระและเที่ยงธรรมต่องบการเงินที่สหกรณ์จัดทำขึ้นและแสดงถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยถูกต้องตามที่ควรและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด รวมถึงการเสนอข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ (ปภัศสรา ช่างสาร, 2555)

ความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีสหกรณ์

มาตรฐานการสอบบัญชีได้กำหนดไว้ให้ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามวิธีการประเมินความเสี่ยงเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการระบุและการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในระดับงบการเงิน และในระดับที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ให้การรับรองไว้ ผู้สอบบัญชีจะต้องได้มาซึ่งความเข้าใจสหกรณ์ และสภาพแวดล้อม รวมถึงการควบคุมภายในของสหกรณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ เป็นปัจจุบัน ซึ่งการทำความเข้าใจจะก่อให้เกิดกรอบในการอ้างอิง เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถวางแผนการตรวจสอบบัญชี และใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดระยะเวลาการตรวจสอบบัญชี

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี สหกรณ์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และศึกษาลักษณะของสหกรณ์ โดยการศึกษาคำ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับสหกรณ์ ตลอดจนมาตรฐานการบัญชีและ ปัจจัยภายนอกอื่นที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของสหกรณ์ เช่น ลักษณะการทำธุรกิจ โดยพิจารณาว่าสหกรณ์มีการทำธุรกิจในด้านในบ้าง สภาพเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน หรือแนวโน้มในอนาคต อาจส่งผลกระทบต่อดำเนินธุรกิจสหกรณ์หรือไม่ มีนโยบายรัฐบาลใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ธุรกิจของสหกรณ์ รวมไปถึงพิจารณาวัตถุประสงค์ กลยุทธ์ของสหกรณ์ และความเสี่ยงทางธุรกิจ ที่อาจส่งผล กระทบต่อความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

2. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีต้องประเมินการออกแบบ การควบคุมภายในของสหกรณ์และพิจารณาว่าการควบคุมภายใน ดังกล่าวได้นำมาปฏิบัติหรือไม่

เช่น ผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วเห็นว่า สหกรณ์อาจมีความเสี่ยงในกรณีที่มี การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ แต่เจ้าหน้าที่สหกรณ์อาจไม่เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในโปรแกรม แต่เมื่อประเมินระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์แล้วพบว่า สหกรณ์กำหนดให้มีการสอบทาน ความถูกต้องของแฟ้มข้อมูลหลักอย่างสม่ำเสมอ และสหกรณ์ได้ปฏิบัติตามจริง ดังนั้น ทำให้ความเสี่ยงกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ แต่เจ้าหน้าที่สหกรณ์อาจไม่เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในโปรแกรม อาจลดต่ำลง เป็นต้น ประกอบกับผู้สอบบัญชีต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการควบคุมภายใน กระบวนการประเมินความเสี่ยงของสหกรณ์ ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับรายงานทางการเงินและการสื่อสาร กิจกรรมการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชี และการติดตามผลการควบคุม

3. ระบุปัจจัยเสี่ยง ผู้สอบบัญชีต้องระบุปัจจัยเสี่ยง โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์ มาใช้ในการระบุปัจจัยเสี่ยงของสหกรณ์ ดังนี้

3.1 เลือกรูขี้อย่างของสหกรณ์ ยอดคงเหลือตามงบการเงิน ประเภทรายการ หรือการเปิดเผยรายการในงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีจะเริ่มประเมินความเสี่ยง

3.2 ระบุปัจจัยเสี่ยงตามรูขี้อย่างของสหกรณ์ ยอดคงเหลือตามงบการเงิน ประเภทรายการ หรือการเปิดเผยรายการในงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีเลือก

4. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง เมื่อผู้สอบบัญชีระบุปัจจัยเสี่ยง ผู้สอบบัญชีต้องทำการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ผู้สอบบัญชี ได้ระบุไว้ในแต่ละปัจจัย โดยการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง ดังนี้

4.1 การประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในระดับงบการเงิน

4.2 การประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในระดับที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ให้คำรับรองไว้

5. ประเมินความมีนัยสำคัญของปัจจัยเสี่ยง เมื่อผู้สอบบัญชีระบุปัจจัยเสี่ยงและสรุปว่าความเสี่ยงที่ระบุไว้มีลักษณะที่แพร่กระจาย ในงบการเงินโดยรวม และมีแนวโน้มที่จะกระทบต่อสิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ให้การรับรองไว้ ในเรื่องใดบ้าง

5.1 ผู้สอบบัญชีจะต้องประเมินความมีนัยสำคัญและประเมินโอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยงสืบเนื่อง (Inherent risk) โดยไม่ต้องคำนึงถึงระบบการควบคุมภายในที่สหกรณ์มีอยู่ โดยพิจารณาจากความมีนัยสำคัญหรือผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood)

5.2 ผู้สอบบัญชีจะต้องพิจารณาการควบคุมภายในของสหกรณ์ เมื่อผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงสืบเนื่อง (Inherent risk) แล้วผู้สอบบัญชีจะต้องพิจารณาต่อไปว่าสหกรณ์มีการกำหนดกิจกรรมควบคุมและลดความเสี่ยงที่ผู้สอบบัญชีได้ประเมินไว้หรือไม่

การจัดทำแผนการสอบบัญชีสหกรณ์โดยรวม

การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินว่าได้จัดทำขึ้นโดยถูกต้องตามควรในสาระสำคัญตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์และมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องหรือไม่เพียงใด ผู้สอบบัญชีจึงต้องวางแผนการสอบบัญชีเพื่อให้สามารถรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบ

ต่าง ๆ รวมถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การวางแผนการสอบบัญชีอย่างเหมาะสมจะช่วยให้การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยให้มีการบริหารเวลาและทรัพยากรอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานสอบบัญชี รวมทั้งช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถพิจารณามุ่งเน้นไปยังบัญชีที่คาดว่าจะมีความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ตลอดจนสามารถกำหนดวิธีการทดสอบการควบคุม (Test of Control) วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ (Substantive test) และการใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ (CAATs) ในการตรวจสอบบัญชีเพื่อหาข้อมูลที่แสดงรายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริง ซึ่งรูปแบบและเนื้อหาของแผนการสอบบัญชีโดยรวมขึ้นอยู่กับขนาดของสหกรณ์ ความซับซ้อนในการดำเนินธุรกิจและทุนดำเนินงานของสหกรณ์นั้น

ในการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม ผู้สอบบัญชีจะต้องทำความเข้าใจสหกรณ์การดำเนินงานของสหกรณ์และสภาพแวดล้อม รวมถึงการควบคุมภายในของสหกรณ์ซึ่งนำไปใช้ประกอบการประเมินความเสี่ยงทางธุรกิจและประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ทั้งในระดับงบการเงินและในระดับที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่คุณคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ให้การรับรองไว้ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจะบันทึกข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับสหกรณ์ และใช้ผลการประเมินความเสี่ยงไปดำเนินการกำหนดขอบเขต ปัจจัยเสี่ยง ระยะเวลาและทรัพยากรที่จะใช้สำหรับการตรวจสอบสหกรณ์แต่ละแห่ง รวมทั้งอาจพิจารณาการใช้ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบกิจการประกอบกันเพื่อกำหนดแนวการสอบบัญชีให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงของสหกรณ์ต่อไป

ในการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม ผู้สอบบัญชีจะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตงานของผู้สอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีระบุขอบเขตงาน และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี เริ่มตั้งแต่การตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ตรวจสอบบัญชีประจำปี เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ สำหรับปีบัญชีแต่ละปี รวมถึงการตรวจสอบเพื่อให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายใน และการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของสหกรณ์

2. สรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบ เมื่อผู้สอบบัญชีระบุปัจจัยเสี่ยง โดยการนำผลจากการทำความเข้าใจธุรกรรมสหกรณ์และ สภาพแวดล้อมรวมถึงการควบคุมภายในของสหกรณ์มาใช้ในการระบุปัจจัยเสี่ยงตามการดำเนินธุรกิจแต่ละ ธุรกิจของสหกรณ์ ยอดคงเหลือตามงบการเงิน ประเภทรายการ หรือการเปิดเผยรายการในงบการเงินที่ ผู้สอบบัญชีเลือกและสรุปว่าความเสี่ยงที่ระบุไว้มีลักษณะที่แพร่กระจายในงบการเงินโดยรวม และมีแนวโน้มที่จะกระทบต่อสิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ให้การรับรองไว้ในเรื่องใดบ้าง โดยพิจารณาจากความมีนัยสำคัญของผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่อาจเกิดขึ้น (Likelihood) การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ที่ผู้สอบบัญชีได้ประเมินจะแยกผลการประเมินออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) ความเสี่ยง “ต่ำ”
- 2) ความเสี่ยง “ปานกลาง”
- 3) ความเสี่ยง “สูง”

รายงานสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้จากการประเมิน ความเสี่ยงจะแสดงให้เห็นเพียงสภรณ์มีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างและอยู่ในระดับใด ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องให้ความสนใจระดับความเสี่ยงที่เหลือ (Residual Risk) ซึ่งอยู่ระดับ “ปานกลาง” และระดับ “สูง” และจำเป็นจะต้องวางแผนการสอบบัญชี กำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ผู้สอบบัญชียอมรับได้ สำหรับปัจจัยเสี่ยง ใดที่มีความเสี่ยงที่เหลืออยู่ใน ระดับ “ต่ำ” ผู้สอบบัญชีควรกำหนดวิธีการตรวจสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ เปรียบเทียบอาจจะเพียงพอ แต่ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีหรือหากเห็นว่าวิธีการประเมินความเสี่ยงได้ดำเนินการตามวิธีการที่เชื่อมั่นว่าความเสี่ยงที่เหลืออยู่ในระดับต่ำ ไม่จำเป็นต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบ เนื่องจากความเสี่ยงที่เหลืออยู่ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ว่าไม่เสี่ยงถึงการเงินของสภรณ์จะแสดงข้อมูลขัดต่อ ข้อเท็จจริง อย่างเป็นสาระสำคัญ ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงนั้น ๆ

3. ระดับความมีสาระสำคัญ เป็นการกำหนดระดับความไม่ถูกต้องของรายการและข้อมูลที่ผู้สอบบัญชียอมรับได้ โดยผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างไม่มีเงื่อนไข แม้ว่าจะพบความไม่ถูกต้อง (การแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง) ซึ่งไม่ได้มีการปรับปรุงบัญชี การพิจารณาว่าเรื่องใดมีสาระสำคัญ เป็นเรื่องการใช้ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี โดยพิจารณาจากผลกระทบในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงิน หากงบการเงินไม่แสดงข้อมูลนั้นหรือมีความผิดพลาดของข้อมูลที่แสดงในงบการเงินนั้นแล้ว มีผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้ใช้การเงินถือว่ารายการนั้นมีสาระสำคัญ ในการพิจารณาระดับความมีสาระสำคัญควรพิจารณาในเชิงปริมาณ (จำนวนเงิน) และเชิงคุณภาพ (ลักษณะ) เช่น การไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่นายทะเบียนสภรณ์กำหนด การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายบัญชีไม่ถูกต้อง ไม่เพียงพอ เป็นต้น รวมทั้งข้อผิดพลาดแต่ละรายการซึ่งมีจำนวนเล็กน้อย แต่รวมกันแล้วอาจมีสาระสำคัญด้วย ทั้งนี้ ควรพิจารณาความมีสาระสำคัญทั้งในระดับงบการเงิน ระดับยอดคงเหลือแต่ละบัญชีหรือรายการ และการเปิดเผยข้อมูล สำหรับการกำหนดระดับความมีสาระสำคัญในแผนการสอบบัญชีโดยรวม จะช่วยให้การปฏิบัติงาน สอบบัญชีมุ่งเน้นการตรวจสอบเฉพาะเรื่องที่สำคัญมากกว่าเรื่องที่ไม่สำคัญ ช่วยให้ผู้สอบบัญชีตัดสินใจได้ว่าควรตรวจสอบรายการใด ควรจะเลือกตัวอย่างแบบใด และควรใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบหรือไม่ รวมทั้งช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถกำหนดวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์นั้น ๆ

4. กำหนดการตรวจสอบ การกำหนดระยะเวลาที่ผู้สอบบัญชีคาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีแยกเป็นการตรวจสอบ ระหว่างปี และการตรวจสอบประจำปี ได้แก่ การสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ การตรวจสอบประจำปี และวันที่คาดว่าจะเสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการได้ ทั้งนี้ในการกำหนดว่าจะใช้ระยะเวลา ในการตรวจสอบช่วงใด เท่าไร ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาจากระดับความเสี่ยงและระดับความมีสาระสำคัญ เช่น หากส่วนใหญ่สภรณ์มีความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความเสี่ยงจากการควบคุมที่ยังเหลืออยู่ ในระดับสูง ผู้สอบบัญชีควรใช้วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระและวิธีการทดสอบการควบคุมในการตรวจสอบ ระหว่างปี รวมทั้งรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีเพิ่มขึ้นด้วยวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระให้มากขึ้นในการตรวจสอบประจำปี

5. ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้ระบุชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้สอบบัญชี รวมทั้งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสภรณ์นั้น ๆ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2560)

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ.2562

หมวดที่ 1 วัตถุประสงค์โดยรวมของการสอบบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ใช้งบการเงินที่มีต่อบสภกรณ์ว่า สภกรณ์ได้ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องมีการปฏิบัติตามตรวจสอบงบการเงินของสหกรณ์ ตามมาตรฐานการสอบบัญชีและตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เพื่อแสดงความเห็นว่างบการเงินโดยรวมของสหกรณ์ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ตามกฎหมายและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือเกิดจากข้อผิดพลาด โดยผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและมีการสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ รวมทั้งข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน

หมวด 2 การวางแผนงานสอบบัญชีสหกรณ์ มีการวางแผนงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี ในเรื่องการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

1. การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องมีการวิเคราะห์ถึงข้อมูลโดยทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและการควบคุมภายในของสหกรณ์เพื่อระบุ ประเมิน และวิเคราะห์ความเสี่ยงตามวงจรธุรกิจและลำดับรายการในงบการเงิน และสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

2. การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมเป็นการกำหนดขอบเขตงานในการตรวจสอบโดยกำหนดรายการบัญชีที่ต้องตรวจสอบจากรายการที่มีความเสี่ยง ระดับความเสี่ยงที่เหลืออยู่และวิธีการตรวจสอบที่สำคัญ

3. การจัดทำแนวการสอบบัญชี เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบบัญชี ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบที่กำหนดไว้ในแผนการสอบบัญชีโดยรวม

หมวด 3 การปฏิบัติตามสอบบัญชีสหกรณ์ มีการปฏิบัติตามตามวิธีการตรวจสอบที่กำหนดในแนวการสอบบัญชี เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอและสนับสนุนได้ว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และให้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปีต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามรูปแบบและรายการที่กำหนดตามระเบียบนี้ รวมไปถึงผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องจัดทำกระดาษทำการที่เสร็จสมบูรณ์อย่างทันท่วงที

หมวด 4 รายงานการสอบบัญชี เป็นการสรุปผลการตรวจสอบที่ได้จากกระดาษทำการว่ามีความเหมาะสมอย่างเพียงพอ เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ตามรูปแบบที่กำหนดดังนี้

1. การแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข เมื่อสามารถมีการสรุปได้ว่างบการเงินโดยรวมได้จัดทำขึ้นโดยปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

2. การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมและอย่างเพียงพอที่จะสามารถสรุปได้ว่าแต่ละรายการหรือผลรวมหลายรายการแสดงถึงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ แต่ยังไม่แพร่กระจายไปยังงบการเงิน หรือ ไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนการแสดงความเห็น

แต่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สรุปว่ามีความเป็นไปได้ที่การแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงซึ่งตรวจไม่พบจะส่งผลกระทบต่ออันเป็นสาระสำคัญ แต่ไม่แผ่กระจายไปยังงบการเงิน

3. การแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง เมื่อผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอและทำให้สามารถให้สรุปได้ว่า แต่ละรายการหรือผลรวมหลายรายการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญ และแผ่กระจายไปยังงบการเงิน

4. การไม่แสดงความเห็น เมื่อผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนการแสดงความเห็นและสรุปว่ามีความเป็นไปได้ที่การแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงซึ่งตรวจไม่พบจะส่งผลกระทบต่ออันเป็นสาระสำคัญและแผ่กระจายไปยังงบการเงิน หรือในกรณีที่มีความไม่แน่นอนหลายสถานการณ์ เมื่อสรุปว่าถึงแม้จะได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ สำหรับความไม่แน่นอนแต่ละสถานการณ์ ก็ไม่สามารถสรุปได้ว่าจะแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างไร เนื่องจากความไม่แน่นอน อาจมีความสัมพันธ์กัน และมีความเป็นไปได้ที่จะสะสมผลกระทบต่องบการเงินเพิ่มขึ้น

โดยผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีต่อสมาชิกสหกรณ์ และให้เสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีตามรูปแบบและรายการที่กำหนด รวมไปถึงจะต้องจัดส่งรายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระดาษทำการต้นฉบับต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์แสดงความเห็นต่องบการเงิน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2562)

แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างกว้างขวางในทุกวงการ เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นเครื่องมือสำคัญของการทำงานในทุกด้าน นับตั้งแต่ทางด้านการศึกษ การพาณิชย์ธุรกิจ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านสาธารณสุข ด้านการวิจัยและพัฒนาต่าง ๆ ด้านการเมืองและงานบริหารราชการ รวมไปถึงด้านการบัญชีและตรวจสอบบัญชี ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปช่วยให้การทำงานนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สารสนเทศจึงนับได้ว่ามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้บริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการวางแผน สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปช่วยในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่มีปัญหาเกิดขึ้นน้อยที่สุด ซึ่งการที่มีสารสนเทศที่สมบูรณ์ทันสมัยและครบถ้วนจะช่วยให้การตัดสินใจถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหรือแม้กระทั่งด้านการดำเนินงานสามารถนำสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546:534) ได้ให้ความหมายว่า เป็นวิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ

Turban et al. (2006) ได้ให้ความหมายว่า ชุดของระบบคอมพิวเตอร์ ที่นำมาใช้ภายในองค์กรหรือกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีพื้นฐานของระบบสารสนเทศที่ประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล เครื่องช่วยและโทรคมนาคม รวมไปถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศ

สุชาติ กิระนันท์ (2541) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นข้อความที่ได้มาจากประมวลผลข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น จนกระทั่งได้ข้อสรุปที่เป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้ โดยเน้นที่การเกิดประโยชน์คือความรู้ที่เกิดเพิ่มขึ้นกับผู้ใช้

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และไพโรบลย์ เกียรติโกมล (2542) ให้ความหมายไว้ว่า ผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการประเมินผลข้อมูลดิบที่ถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นสามารถนำไปประกอบการทำงาน หรือสามารถสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ และเป็นเกิดประโยชน์เป็นที่ต้องการของผู้ใช้ ควรต้องตรงประเด็น ถูกต้อง ถูกเวลา และพิสูจน์ได้

จิตติมา ล้ำสกุล (2545) (อ้างถึงใน เฉลิมพล แสงแก้ว และภาสพันธ์ จิโนทา, 2562) ได้ให้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) มาจากคำว่า “เทคโนโลยี” เมื่อรวมกับคำว่า “สารสนเทศ” “เทคโนโลยี” หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์พัฒนาขึ้น เพื่อสามารถช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรวัสดุ หรือ แม้กระทั่งสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ระบบหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น “สารสนเทศ” หมายถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข่าวสาร ความรู้ ที่ได้มีการบันทึก แล้วประมวลหรือดำเนินการด้วยวิธีใด ๆ ไว้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ทั้งส่วนบุคคลและสังคมได้

จึงสามารถกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ ส่งผลให้สารสนเทศมีประโยชน์ และใช้งานได้กว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นได้รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่จะรวบรวม จัดเก็บ ใช้งาน ส่งต่อ หรือสื่อสารระหว่างกัน เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องโดยตรงกับเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการ สารสนเทศ ซึ่งได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์รอบข้าง ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์ เกี่ยวข้องกับตัวข้อมูล เกี่ยวข้องกับบุคลากร เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ข้อมูลเกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชน ทั้งด้านการติดต่อสื่อสาร การเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ การดำเนินธุรกิจ และอื่น ๆ อีกนับไม่ถ้วน

เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสอบบัญชีสหกรณ์

ในปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มิบทบาทกับสังคมเป็นอย่างมาก และยังมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานในทุกด้าน ซึ่งหลาย ๆ ด้านมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานมากขึ้น รวมไปถึงการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ด้วย ส่งผลให้การจัดทำรายงานทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปด้วย ส่งผลให้การสอบบัญชีในยุคนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ จากเดิมที่นิยมใช้การตรวจสอบโดยไม่ใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นการตรวจสอบโดยมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยการจัดทำบัญชี วิเคราะห์ ตรวจสอบจับความผิดปกติของข้อมูล ด้วยเหตุนี้การสอบบัญชีสหกรณ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงต้องพัฒนาและนวัตกรรมใหม่ๆ ด้วยเช่นกันเพื่อให้องค์กรก้าวทันโลกสมัย โดยมีโปรแกรมดังนี้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

1. โปรแกรมระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือโปรแกรม CFASWS:ss (Cooperative Financial Surveillance and Warning System : set standard

เป็นเครื่องมือเตือนภัยที่สามารถมองผ่านข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และส่งสัญญาณให้วิเคราะห์และเฝ้าระวังทางการเงินอย่างรวดเร็ว ทันการณ์และทันเวลา เป็นแนวคิดทางด้านการบริหารจัดการทางการเงินโดยอาศัยข้อมูลทางการเงินเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่ความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ได้ประยุกต์ใช้มุมมอง 6 มิติ CAMELS Analysis

- Capital strength ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง
- Asset quality คุณภาพของสินทรัพย์
- Management ability ความสามารถในการบริหาร
- Earning sufficiency การทำกำไร
- Liquidity สภาพคล่อง
- Sensitivity ผลกระทบของธุรกิจ

2. โปรแกรม ACL (Audit Command Language)

เป็นโปรแกรมสำหรับงานตรวจสอบมาใช้ในงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปสำหรับการสอบบัญชี (General Audit Software) เป็นเครื่องมือช่วยในการตรวจสอบบัญชีในระบบงานต่าง ๆ เช่น ระบบสมาชิกและหุ้น ระบบเงินให้กู้ ระบบเงินรับฝาก ระบบสินค้าและระบบบัญชีแยกประเภท เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีได้มีเครื่องมือใช้ในการตรวจสอบความถูกต้อง แม่นยำของข้อมูลที่ประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังให้ความมั่นใจเพียงพอสำหรับแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์

3. โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit through System : CATS)

เป็นเครื่องมือช่วยในการตรวจสอบบัญชี โดยพัฒนาต่อยอดจากโปรแกรม ACL เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้รวดเร็วขึ้น ผลการตรวจสอบที่ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบที่มีความน่าเชื่อถือ

4. ระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ EWP : Electronic Working Paper

เป็นระบบควบคุมการปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยมุ่งเน้นการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการควบคุมคุณภาพ โดยใช้ระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือให้ผู้สอบบัญชีในการกำหนดแนวการสอบบัญชี วิธีการตรวจสอบ บันทึกผลการตรวจสอบ สรุปผลการตรวจสอบ จัดเก็บหลักฐาน การตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบ รวมถึงการทำให้ระบบจัดเก็บข้อมูลการตรวจสอบมีเสถียรภาพใช้ในการอ้างอิงสะดวกขึ้น

ในด้านการประเมินคุณภาพการสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีเพื่อให้สำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 กองกำกับกับการสอบบัญชีสหกรณ์ และสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ใช้ประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีสำหรับระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์: EWP ซึ่งกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละระดับปฏิบัติงานบนระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ผ่านเครือข่ายแบบ Client - Server ดังนั้น ผู้ควบคุมคุณภาพ

งานสอบบัญชีจึงต้องประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีของสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีใช้ระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP เช่นเดียวกัน เพื่อประเมินว่าผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดหรือไม่

5. Application Smart4M

เป็นโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ครบวงจรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการสหกรณ์และสถาบันเกษตรกรทั้งหมด มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพ และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสหกรณ์นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และสมาชิกสหกรณ์อย่างยั่งยืน ที่อยู่ในรูปแบบออนไลน์ซึ่งประกอบไปด้วย

5.1 SmartMe เป็นแอปพลิเคชันสำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ใช้บันทึกบัญชีครัวเรือน (รายรับ - รายจ่าย) และบัญชีต้นทุนอาชีพ (รายได้ และต้นทุน/ค่าใช้จ่าย) เพื่อการวางแผนการใช้จ่ายและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 SmartMember ระบบสอบถามข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ สำหรับตรวจสอบฐานะทางการเงินของตนเองได้ตลอดเวลา สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ ลดการเกิดทุจริต

5.3 SmartManage เป็นแอปพลิเคชันสำหรับคณะกรรมการสหกรณ์ในการตรวจสอบการดำเนินการของสหกรณ์ประจำวันอย่างรวดเร็ว จากทุกที่ ทุกเวลา และกำกับสหกรณ์ได้อย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการพัฒนาสหกรณ์

5.4 SmartMonitor ผู้สอบบัญชีและผู้กำกับดูแลติดตามความเคลื่อนไหว และความผิดปกติทางการเงินของสหกรณ์ได้แบบวันต่อวัน เพื่อนำมาวิเคราะห์และตรวจสอบสหกรณ์ได้ก่อนจะเกิดปัญหา

5.5 SmartSearch ระบบสืบค้นข้อมูลเอกสารสหกรณ์ สำหรับค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง คำสั่ง ระเบียบ ประกาศ คำแนะนำ แนวปฏิบัติในการสอบบัญชี

6. การตรวจสอบบัญชีระยะไกล (Remote Audit)

เป็นการรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ โดยเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปตรวจสอบ ณ ที่ทำการสหกรณ์ได้อีกทางหนึ่ง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ระยะไกล (Remote Audit) มีขั้นตอน ดังนี้

6.1 การวางแผนการตรวจสอบบัญชีระยะไกลเริ่มตั้งแต่การประเมินความพร้อมการจัดทำบัญชี โดยใช้โปรแกรมบัญชีของสหกรณ์กรณีสหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ครบวงจร (FAS) ร่วมกับการใช้ Application Smart4M

จะช่วยอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบข้อมูลให้สหกรณ์และสมาชิกได้ รวมไปถึงการประเมินความพร้อมทางเทคโนโลยีของสหกรณ์และการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมและจัดทำแนวการสอบบัญชี

6.2 การดำเนินการตรวจสอบบัญชีระยะไกลสามารถดำเนินการได้ทั้งในการตรวจสอบบัญชี ระหว่างปีและการตรวจสอบบัญชีประจำปี ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ (EWP) เพื่อนำเข้าข้อมูลและเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีในรูปแบบแฟ้มข้อมูล และใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ (Excel/ACL/CATs) แล้วบันทึกผลการตรวจสอบไว้ในระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ (EWP) ให้สอดคล้องกับแผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชีด้วย

ทั้งนี้ ในกรณีสหกรณ์มีปัญหาการทุจริตหรือมีเรื่องร้องเรียน หรือมีข้อบกพร่องที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ผู้สอบบัญชีควรเข้าตรวจสอบ ณ ที่ทำการสหกรณ์ด้วย เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการเงินการบัญชีของสหกรณ์ได้ ครบคลุมยิ่งขึ้น

6.3 การสรุปผลการตรวจสอบการสรุปผลการตรวจสอบในกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีเป็นการบันทึกสิ่งที่ตรวจพบ ข้อสังเกต และสรุปผลการตรวจสอบในแต่ละรายการบัญชีของสหกรณ์ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสรุปผลการตรวจสอบในภาพรวมและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ รวมทั้งจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเพื่อแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ดังนั้น การบันทึกผลการตรวจสอบในกระดาษทำการและการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีจึงต้องมีความถูกต้องและชัดเจน

7. Application SmartAuditor

เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ และเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวก ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ค้นหาข้อมูลเรื่องน่ารู้ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์สามารถเป็นช่องทางในการรองรับข้อมูลข่าวสารกลไกด้านบัญชี เพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานภายใน และภายนอกหน่วยงาน รวมไปถึงสามารถเพิ่มองค์ความรู้ในการตรวจสอบบัญชีจากการนำคลังวิดีโอ ข้อมูลโรงเรียนผู้สอบบัญชีสหกรณ์มาไว้ในแอปพลิเคชัน โดยมีรายละเอียดการใช้งานทั้งเมนูการถ่ายทอดสด เมนูห้องเรียนเสมือน เมนูกฎหมาย เมนูกระดานสนทนา เมนูคำถามที่พบบ่อย และเมนูปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีประหยัดเวลา และสะดวกในการค้นหาเกี่ยวกับข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการสอบบัญชี หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของความรู้ความสามารถไว้ดังนี้

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (2553) กล่าวว่า ความรู้และความสามารถ หมายถึง การมีความรู้ ความสามารถ รวมถึงความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ รวมไปถึงความระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้มั่นใจได้ว่ามีผลงานที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงานและวิชาการที่เกี่ยวข้อง

Wirasathawanit (2005) (อ้างถึงใน จิตติมา ขำคำ และคณะ, 2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ คือ ความสามารถที่จะเข้าใจและสามารถในการจัดระบบสารสนเทศได้ทุกรูปแบบ

สามารถตอบการซักถาม คิดได้อย่างมีเหตุผลโดยใช้การวิเคราะห์ วิจัยได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ทุกรูปแบบ และกล่าวไว้ว่า ความรู้ของนักบัญชี (Knowledge) ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการบัญชี ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง วรรณกรรม และวัฒนธรรมความสามารถในการคิดถาม เขียน โดยใช้ภาษาที่ง่าย กระชับ

จากความหมายของความรู้ความสามารถที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า ความรู้ความสามารถ หมายถึง องค์ความรู้ต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และสามารถที่จะมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งขั้นตอน วิธีการทำงานอย่างถ่องแท้ มีความชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่ผู้สอบบัญชีมีองค์ความรู้ และความสามารถเพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี และระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถนั้นมาใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาได้ รวมถึงการแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ

แนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การทำงาน (Experience) เกิดจากการศึกษาหาความรู้ และการปฏิบัติงานตามวิชาชีพเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญชำนาญในวิชาชีพของตน สามารถนำมาประยุกต์ใช้และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (Wirasathawanit, 2005)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในการเป็นผู้สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในองค์กรต่าง ๆ นั้น เมื่อผู้สอบบัญชีมีการปฏิบัติงานเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน จะทำให้มีแนวโน้มที่จะมีความรู้ ความเข้าใจอย่างดีในการดำเนินธุรกิจของผู้รับบริการและทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของระบบการบัญชีของผู้รับบริการ ซึ่งจะสามารถช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุถึงจุดที่มีความเสี่ยงสูงและจุดที่เคยเกิดข้อผิดพลาดมาก่อน ซึ่งได้ตรวจพบในปีก่อน ๆ เพื่อจะได้ให้ความสำคัญในจุดดังกล่าวเป็นพิเศษ และมีการวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลให้การตรวจสอบบัญชีมีคุณภาพมากขึ้น (กมล วานิชถาวร, 2562)

กล่าวโดยสรุป ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน เกิดจากการศึกษาหาความรู้ ประสบการณ์จากการทำงานในหน้าที่ที่ผ่านมา ทั้งความหลากหลายของประเภทธุรกิจที่ทำการตรวจสอบ และด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานสอบบัญชี ซึ่งจะส่งผลให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในงานตรวจสอบ สามารถนำมาประยุกต์ใช้และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

ความหมายของคุณภาพการสอบบัญชี

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของคุณภาพการสอบบัญชีไว้ดังนี้

วรรณนิภา อุ่นคา (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง ผลลัพธ์จากการดำเนินงานทางการสอบบัญชี ซึ่งเป็นตัวแสดงให้เห็นว่า ปฏิบัติงานโดยได้ใช้ความรู้ ความชำนาญ

ทางวิชาชีพอย่างเต็มที่ รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรฐาน การสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยผ่านรายงานทางการเงินที่มีความถูกต้อง ปราศจากข้อผิดพลาดที่เป็น สาระสำคัญ และสามารถให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้รายงานทางการเงิน

นาริรัตน์ พลอยพุ่ม (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การสอบบัญชีที่ปราศจากข้อผิดพลาด ซึ่งจะเกิดจากความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชีโดยสามารถนำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการวัดคุณภาพของงานสอบบัญชีได้ จากการรายงานผลการดำเนินงานซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานทางการเงิน ในลักษณะของการเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน

นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของรายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้แสดงไว้ในรายงานทางการเงิน เพื่อเป็นข้อมูล สำหรับผู้ใช้งบการเงินนารายงานทางการเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์

บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2554, น.35) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพรายงานผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงความคิดเห็นต่องบการเงินจากการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ จากหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสมภายใต้มาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนในสาระสำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ

วณิชมา ผาอำนาจ (2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การแสดงความเห็นในงบการเงินของผู้สอบบัญชี อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นในแง่ของความถูกต้องและความครบถ้วนของสาระสำคัญ ซึ่งก็เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปตัดสินใจ

เดอแองเจโล DeAngelo (1981a, 1981b, pp.183-199) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพรายงานทางการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี โดยที่รายงานทางการเงินนั้นจะมีลักษณะของความถูกต้อง ความเที่ยงธรรม ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสมบูรณ์ และความทันต่อเวลา โดยที่ผู้สอบบัญชานั้นจะต้องมีความเป็นอิสระทางความคิด และสามารถตรวจสอบประเมินผลได้โดยปราศจากอิทธิพลใด ๆ รบกวน โดยคุณภาพของการสอบบัญชานั้นจะสามารถช่วยลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นกับบริษัท ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าได้เป็นอย่างดี

จากความหมายของคุณภาพการสอบบัญชีที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของรายงานผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ได้แสดงไว้ในรายงานทางการเงิน จากการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ และจากหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม ไม่ละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบที่ส่งผลกระทบต่องบการเงินที่ตรวจสอบ รวมไปถึงผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานโดยได้ใช้ความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างเต็มที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

ลักษณะคุณภาพของการสอบบัญชี

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) สามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี โดยประยุกต์แนวคิดจากหลักเกณฑ์และข้อกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบ รหัส 2420 ประกอบด้วย (อุษา ภัทรมนตรี. 2547)

1. ด้านความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง ไม่เกิดข้อผิดพลาด บิดเบือน ปกปิดข้อมูลของ สหกรณ์และเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องของข้อความทุกประโยค รวมถึงตัวเลขที่ ผู้สอบบัญชีได้ทำการตรวจสอบ และสรุปนำเสนออย่างระมัดระวังและความแม่นยำถูกต้อง

2. ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness) หมายถึง การสื่อสารที่ถูกต้องตามควร ครบถ้วน ไม่ลำเอียงทั้งทัศนคติและการประเมินที่เป็นกลาง โดยพิจารณาจากความเป็นจริงและสถานการณ์ที่รอบด้าน การสังเกตการณ์ การสรุปและการเสนอแนะของผู้ตรวจสอบต้องได้มาจากการกระทำที่ปราศจากอคติลำเอียงโดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น

3. ด้านความชัดเจน (Clearness) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารความหมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในรายงานการสอบบัญชี โดยแสดงลำดับความเป็นเหตุเป็นผลชัดเจนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็น หากจำเป็นที่จะต้องใช้ศัพท์เทคนิคต้องมีคำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่ใช้ขึ้น

4. ด้านความกะทัดรัด (Conciseness) หมายถึง การสื่อสารตรงประเด็นไม่อ้อมค้อม เป็นการตัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป โดยผู้ตรวจสอบยังคงต้องรักษาความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ตลอดจนความถูกต้องของการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้ระยะเวลาสั้น

5. ด้านความสร้างสรรค์ (Creation) หมายถึง การสรรหาวิธีการสื่อสารที่ช่วยและจูงใจให้ ผู้ปฏิบัติงาน และองค์กรมีการปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็น โดยเนื้อหาควรเป็นประโยชน์ให้บรรยากาศเชิงบวก และมีความหมายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

6. ด้านความสมบูรณ์ (Completion) หมายถึง การเสนอรายงานที่ครบถ้วน สมบูรณ์ ไม่ขาด ข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญต่อผู้อ่านที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งควรประกอบด้วยข้อมูลสารสนเทศ ข้อสังเกตที่สนับสนุนข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เพียงพอ

7. ด้านความทันกาล (Timeliness) หมายถึง การเสนอรายงานที่ต้องกระทำภายในเวลาที่ดี มีความเหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสแก้ไข การเสนอผลการตรวจไม่ควรล่าช้า และควรทำในระดับ “ด่วน” เพื่อช่วยให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลที่พร้อมให้ผู้ตัดสินใจได้ทันเวลาตามความต้องการ หรือทันเวลาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

แนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ 2565

แนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานสอบบัญชีและการควบคุมคุณภาพงานสอบ บัญชีของ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานสอบบัญชี สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และนโยบาย กรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ดังนี้

1. เกณฑ์ในการจัดระดับผู้สอบบัญชี ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานครจัดระดับผู้สอบบัญชีโดยพิจารณาความรู้ความสามารถ ความชำนาญงานของผู้สอบบัญชี ประสบการณ์ด้านงานสอบบัญชีซึ่งผู้ที่จะได้รับการจัดระดับผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย การดำรงตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชีโดยนับแต่วันที่บรรจุเป็นข้าราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับผู้สอบบัญชีของนักวิชาการตรวจสอบบัญชี

ระดับผู้สอบบัญชี	ตำแหน่ง	ระยะเวลาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสอบบัญชี
ระดับต้น	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	4 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 ปี
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	4 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 ปี
ระดับกลาง	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	5 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 10 ปี
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	15 ปีขึ้นไป
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโส	
ระดับสูง	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	10 ปีขึ้นไป
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ	
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ	

2. การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี แบ่งเป็น 4 ระดับ โดยให้พิจารณาจาก

(1) องค์ประกอบปัจจัยในการวิเคราะห์ความยากในการสอบบัญชี ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความยากในการสอบบัญชี

ปัจจัย	องค์ประกอบปัจจัย	คะแนนปัจจัย
ขนาด	1. ทุนดำเนินงาน 2. รายได้ธุรกิจหลัก 3. สมาชิก	เล็ก 1 คะแนน ปานกลาง 2 คะแนน ใหญ่ 3 คะแนน ใหญ่มาก 4 คะแนน ใหญ่พิเศษ 5 คะแนน
ความซับซ้อน	1. กิจกรรมทางการเงิน - การรับฝากเงิน - การให้กู้ 2. กิจกรรมผลิตและบริการ - การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย - การรวบรวมผลิตผล - การให้บริการและการส่งเสริมเกษตรกร 3. กิจกรรมต้นทุนการผลิต - ต้นทุนการผลิต 4. มีสาขา	น้อย 1 คะแนน ปานกลาง 2 คะแนน มาก 3 คะแนน มากที่สุด 4 คะแนน

(2) เกณฑ์การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี

ตารางที่ 3 เกณฑ์การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี

ปัจจัยในการวิเคราะห์ความยากในการสอบบัญชี				ความยากในการสอบบัญชี 1 + 2	
1. ขนาด		2. ความซับซ้อน		ช่วงคะแนนรวม	ระดับความยากในการสอบบัญชี
ระดับ	คะแนน	ระดับ	คะแนน		
ใหญ่พิเศษ	5	มากที่สุด	4	7 - 9	ยากมากที่สุด
ใหญ่มาก	4	มากที่สุด	3	5 - 6	ยากมาก
ใหญ่	3	ปานกลาง	2	3 - 4	ยากปานกลาง
ปานกลาง	2	น้อย	1	1 - 2	ยากน้อย
เล็ก	1				

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดตั้งใหม่ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พิจารณาจัดระดับความยากในการสอบบัญชีตามความเหมาะสมก่อน จึงจะสามารถประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้ ทั้งนี้ ก่อนการมอบหมายงานหรือการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีหากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พิจารณาแล้วเห็นว่าระดับความยากในการสอบบัญชีที่ปรากฏในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ให้จัดทำหนังสือพร้อมชี้แจงเหตุผลในการพิจารณาการจัดระดับความยากในการสอบบัญชีใหม่ โดยแนบเหตุผลความจำเป็นพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์พิจารณาเปลี่ยนแปลงระดับความยากในการสอบบัญชีในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

3. การจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และการประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3.1 การจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร การประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในระบบบริหารงานสอบบัญชี(CAD_AUDIT) จำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่สามารถส่งงบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรถึงปีบัญชีปัจจุบัน ไม่ว่างงบการเงินนั้นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจะทำด้วยตนเอง หรือมีผู้ช่วยเหลือ

(2) กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถตรวจสอบ และแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ถึงรอบปีบัญชีปัจจุบัน ไม่อยู่ในกลุ่มจัดตั้งใหม่ กลุ่มอาจถูกสั่งเลิก หรือต้องเลิกตามกฎหมาย

(3) กลุ่มจัดตั้งใหม่ เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตั้งใหม่ระหว่างปี หรือ ตั้งใหม่ในปีก่อน แต่ยังไม่ได้รับการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายใน

(4) กลุ่มอาจถูกสั่งเลิก แยกเป็น

- สหกรณ์ตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ได้

- ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียน หรือหยุดดำเนินกิจการ ติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินกิจการ

- ไม่ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีต่อนายทะเบียน สหกรณ์เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน

- ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม

- กลุ่มเกษตรกรตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มีอำนาจสั่งเลิกได้

- ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน 90 วัน นับแต่วันรับใบทะเบียน จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร - ไม่เริ่มดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร หรือหยุดดำเนินกิจการติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปี

- ไม่ส่งสำเนาขบวนการต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตาม มาตรา 24 วรรค 4 เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน

- การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่กลุ่มเกษตรกรนั้น หรือไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีต่อไปได้

(5) กลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย

- สหกรณ์ตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ

- มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10 ราย

- ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

- ล้มละลาย

- นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา 71

- กลุ่มเกษตรกรตามมาตรา 32 แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

- ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

- มีสมาชิกน้อยกว่า 30 ราย ติดต่อกันเกิน 120 วัน

- ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

- ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย

- นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา 33

3.2 การประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

เพื่อให้ทราบความสามารถในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน ตลอดจนรูปแบบการจัดทำบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามสถานการณ์ที่เป็นจริง ณ วันที่ประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(1) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ให้ดำเนินการหลังจากที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (Input form) เรียบร้อยแล้ว ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประเมินความพร้อม สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ภายใน 10 วัน นับจากวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบ งบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ ภายใน 60 วัน นับจากวันสิ้นปีทางบัญชี ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บันทึกเหตุผลที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียด ประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) โดยให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติ ดังนี้

- กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบ งบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้แน่นอน ให้ประเมินความพร้อม และวางแผนตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

- กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอยู่ระหว่างส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบ งบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่ต้องประเมินความพร้อมใหม่ โดยระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) จะเปิดให้สามารถบันทึกวันที่รับงบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินได้ภายใน 90 วัน นับจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

อย่างไรก็ตาม หากผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ หรือไม่สามารถตรวจสอบและแสดงความเห็น ต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้แน่นอนโดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด และต้องการประเมินความพร้อม สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรก่อน 60 วัน นับจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ดำเนินการ ผู้สอบบัญชีทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณาเสนอต่อหัวหน้าสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พร้อมบันทึกข้อมูลในระบบแผน และผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) (RA 1) ทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/ ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์เพื่อขออนุมัติให้สามารถประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เปลี่ยนการจำแนกกลุ่มจากกลุ่มพร้อมเป็นกลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบหรืออาจถูกส่งเลิก หรือกลุ่มต้องเลิก ตามกฎหมาย และเมื่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/ผู้อำนวยการกองกำกับการ การสอบบัญชีสหกรณ์พิจารณาอนุมัติแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

(2) กลุ่มอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ให้ดำเนินการประเมินความพร้อม สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ภายใน 90 วัน นับจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้ระบุเหตุผล ก่อนการประเมินความพร้อมในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) โดยระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) จะแจ้งเตือนเมื่อเกิน 60 วัน นับจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ทั้งนี้ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ดำเนินการตามกิจกรรมภายหลังจากการจำแนก สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

(1) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ

1.1) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ที่สามารถจัดทำงบการเงินได้เอง ให้ผู้สอบบัญชีวางแผน ปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี และงานสอบบัญชีประจำปีตามข้อ 7 มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบ บัญชี

1.2) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ที่ไม่สามารถจัดทำงบการเงินได้เอง ให้ผู้สอบบัญชี พิจารณาว่า

1.2.1) สามารถเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีได้ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนการเข้า ปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี และประจำปีตามข้อ 7 มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชี

1.2.2) ไม่สามารถเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีได้ให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการ

- วางแผนเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยให้กำหนดจำนวนครั้ง ในการเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีตามความเหมาะสมกับสภาพความจำเป็นที่จะมีผลให้ สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกรสามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ และแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

- แนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมอบหมายผู้รับผิดชอบ จัดทำบัญชีในกรณีที่ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชี พร้อมตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน

- จัดทำหนังสือรายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีเป็นราย สหกรณ์/กลุ่ม เกษตรกรต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร ตามแบบรายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี พร้อมบันทึกผลการตรวจ แนะนำการจัดทำบัญชีในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน 3 วันทำการ นับแต่ วันที่ปฏิบัติงานแล้วเสร็จ

- จัดทำหนังสือเสนอรายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำ การจัดทำบัญชีเป็นราย สหกรณ์ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร ตามแบบรายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี

- กรณีพบข้อสังเกตให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครสำเนารายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี และรายงานผล การติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีให้สหกรณ์จังหวัดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่วางแผนการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ให้หัวหน้า สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครรายงาน สรุปลผลการปฏิบัติงานประจำปีพร้อมปัญหาอุปสรรคเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ที่ 1 - 10/ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีและให้สำนักงานตรวจ บัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 สรุปลผลการปฏิบัติงานประจำปี พร้อมปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบเสนอต่ออธิบดี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านผู้อำนวยการสำนัก มาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีรวมทั้งให้สำนักมาตรฐานการบัญชี และการสอบบัญชีสรุปลผล

การปฏิบัติงานประจำปี พร้อมปัญหาและอุปสรรคเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และแจ้งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบ

(2) กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ ให้วางแผนเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ 1.2.2) เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบได้ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์กรุงเทพมหานคร เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/กองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์ และพิจารณาวางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(3) กลุ่มจัดตั้งใหม่ให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1) ชี้แจงเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีต่อที่ประชุมคณะผู้จัดตั้ง

3.2) ชี้แจงความสำคัญของการจัดทำบัญชีต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ พร้อมแนะนำให้มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี

3.3) วางระบบบัญชีและการควบคุมภายใน

3.3.1) แนะนำการจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่เหมาะสมกับ ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3.3.2) แนะนำวิธีการจัดทำบัญชีและงบการเงินตามประเภทของสหกรณ์ (Manual และ/หรือโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์)

3.3.3) แนะนำการวางระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3.4) รายงานผลการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร

3.5) บันทึกข้อมูลผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีในระบบฐานข้อมูลบุคลากรสหกรณ์ ทั้งนี้ หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบ งบการเงินให้ตรวจสอบได้ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/กองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์ และวางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(4) กลุ่มอาจถูกสั่งเลิก และกลุ่มต้องเลิกตามกฎหมายให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประสานสหกรณ์จังหวัด เพื่อยืนยันสถานะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

4.1) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงสถานะ ไม่เข้าเงื่อนไขกลุ่มอาจ ถูกสั่งเลิก/กลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย ให้พิจารณาเข้าแนะนำการจัดทำบัญชี หากสามารถจัดส่งงบการเงินและรายละเอียด ประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบได้ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์กรุงเทพมหานคร มอบหมายงานสอบบัญชี และผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) รวมทั้งเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/กองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์ แล้วจึงปฏิบัติงานสอบบัญชี และบันทึกผลการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) 4.2)กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่ดำเนินการสั่งเลิกติดต่อกัน

เป็นเวลา 2 ปีให้เสนอต่อคณะกรรมการระดับจังหวัดแก้ไขปัญหาในการดำเนินการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีข้อบกพร่อง (จกบ.) พิจารณา กรณีที่ประชุมคณะกรรมการฯ ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ให้สรุปผลการติดตามเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐาน การบัญชีและการสอบบัญชี ทั้งนี้ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 สรุปผลการยืนยันสถานะและ ติดตามการเสนอเลิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่าน ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี และให้สำนักงานมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี รวบรวมผลการติดตามการเสนอเลิกเสนออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อแจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ พิจารณาดำเนินการ ตามกฎหมายต่อไป

4. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการ ดังนี้

4.1 จัดทำหนังสือประสานผู้ชำระบัญชีเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวการชำระบัญชี

4.2 ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(1) สอบทานงบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในเบื้องต้นว่างบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินครบถ้วน และมียอดสัมพันธ์กัน หากพบว่า ไม่ถูกต้องให้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไข และบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(2) ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติ แล้วส่งงบการเงิน ณ วันเลิกต่อนายทะเบียน สหกรณ์ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุมให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ ทั้งนี้ หากพบว่าไม่สามารถตรวจสอบงบการเงิน ณ วันเลิกได้ให้ทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้

(3) รายงานผลการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

4.3 ตรวจสอบและรับรองรายงานการชำระบัญชี และรายการย่อของบัญชีที่ชำระ

(1) สอบทานรายงานการชำระบัญชีและรายการย่อของบัญชีที่ชำระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในเบื้องต้นว่ารายงานการชำระบัญชี และรายการย่อของบัญชีที่ชำระครบถ้วน และมียอดสัมพันธ์กัน หากพบว่าไม่ถูกต้องให้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไข และบันทึกข้อมูลในระบบ แผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(2) ตรวจสอบและรับรองรายงานการชำระบัญชีพร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระ หากพบว่าไม่สามารถตรวจสอบได้ให้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไขให้สามารถตรวจสอบ และรับรองรายงานการชำระบัญชีได้

(3) รายงานผลการตรวจสอบและรับรองรายงานการชำระบัญชี และวันที่ที่นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อออกจากทะเบียนในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

4.4 รายงานสรุปผลสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการชำระบัญชี และไม่สามารถตรวจสอบได้ พร้อมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 สำหรับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครให้เสนอต่อผู้อำนวยการสำนัก

มาตรฐานการบัญชีและ การสอบบัญชี ทั้งนี้ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 รวบรวมและสรุปผลสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการชำระบัญชี และไม่สามารถตรวจสอบได้ พร้อมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ รับผิดชอบเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี และให้สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีจัดทำรายงานผลการชำระบัญชีเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และแจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

5. การมอบหมายงานสอบบัญชีและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

5.1 การมอบหมายงานสอบบัญชี ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร พิจารณามอบหมายงานสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่พร้อมรับการตรวจสอบ ให้ผู้สอบบัญชีอย่างเหมาะสมตามระดับผู้สอบบัญชีและระดับความยากในการสอบบัญชี เสนอผู้อำนวยการสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์พิจารณาก่อนแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยมีการหมุนเวียนไม่ให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเดิมติดต่อกันเกิน 3 ปี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดดังนี้

ตารางที่ 4 การมอบหมายสอบบัญชี

ระดับผู้สอบบัญชี	ตำแหน่ง	ระดับความยากในการสอบบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
ระดับต้น	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	ยากน้อย, ยากปานกลาง
ระดับกลาง	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโส	ยากน้อย, ยากปานกลาง, ยากมาก
ระดับสูง	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ	ทุกระดับความยาก

5.2 การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/กองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติ ดังนี้

5.2.1 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10

(1) พิจารณาความเหมาะสมในการมอบหมายงานสอบบัญชีของสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ ก่อนพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(2) ให้แต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ตามรอบปีบัญชีหลังจาก ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้วโดยเร็วแต่ไม่เกิน 45 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็น ต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

5.2.2 กองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์

(1) พิจารณาความเหมาะสมในการมอบหมายงานสอบบัญชีของสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร ก่อนพิจารณาเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(2) ให้เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ต่อรอง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามรอบปีบัญชีหลังจาก ผู้สอบบัญชี ได้แสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้วโดยเร็ว แต่ไม่เกิน 45 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบ บัญชีแสดงความเห็น ต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ทั้งนี้ กรณีที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มีผู้สอบบัญชีแต่ละระดับในจำนวนที่ ไม่สอดคล้อง กับจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในแต่ละระดับความยากในการสอบบัญชีหรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด ที่ ทำให้ไม่สามารถมอบหมายงานสอบบัญชีได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์/ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครใช้ดุลยพินิจมอบหมายงานให้ เหมาะสมตามเหตุจำเป็น โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ทบทวนและ พิจารณาแต่งตั้ง และผู้อำนวยการกองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์ทบทวนและพิจารณาเสนอแต่งตั้ง ผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เป็นไป อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้ตาม จำเป็น

อนึ่งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สามารถจัดให้มีการประชุมผู้สอบบัญชีและผู้ช่วย ผู้สอบ บัญชี เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบร่วมกันในการมอบหมายงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีและผู้ช่วย ผู้สอบบัญชีทั้งหมดในสำนักงาน และแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/กองกำกับการ สอบบัญชี สหกรณ์ทราบ

6. มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี ให้นับเวลา ในการปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ผู้สอบบัญชี เริ่มเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีวันแรก จนถึงวันที่ผู้สอบบัญชี แสดงความเห็นต่องบการเงิน โดยให้นับเฉพาะวันที่ปฏิบัติงาน จริงเท่านั้น ซึ่งให้นับรวมจำนวนวันที่ ผู้สอบบัญชีใช้ในการวางแผนงานสอบบัญชี และการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ระหว่างปี เป็นวัน ปฏิบัติงานตามมาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วย ดังนี้

ตารางที่ 5 มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี

ระดับความยากในการสอบบัญชี	มาตรฐานเวลาปฏิบัติงานสอบบัญชี (วัน)
ยากมากที่สุด	45
ยากมาก	30
ยากปานกลาง	20
ยากน้อย	10

กรณีที่ผู้สอบบัญชีมีความจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเกินกว่า มาตรฐาน เวลาที่กำหนดโดยมีเหตุผลอันสมควร เช่น กรณีสหกรณ์มีการทุจริต การดำเนินธุรกิจที่มีความซับซ้อน เป็นพิเศษ สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจใหม่ในปีบัญชีปัจจุบัน หรือสหกรณ์ตั้งใหม่มีความยากในการสอบ บัญชีมาก ผู้สอบบัญชีสามารถขอขยายระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้โดยเสนอต่อ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์ ผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ในพื้นที่/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานครพิจารณาตามที่เห็นสมควร

7. มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชี

7.1 การวางแผนงานสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนงานสอบบัญชีสำหรับแต่ละสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำงบการเงินได้เอง และกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำงบการเงินโดยผู้อื่น ซึ่งผู้สอบบัญชีพิจารณาว่าสามารถเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีได้ให้เป็นไปตามขั้นตอนการวางแผนงานสอบบัญชี ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ซึ่งประกอบด้วย

(1) วิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน สแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และประเมินมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล (CAD_Checklist) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใช้ โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล

(2) ประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีโดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน สแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และประเมินมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายใน และการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล (CAD_Checklist) มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

(3) จัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม ให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง ในการสอบบัญชีและกำหนดวิธีการตรวจสอบที่ตอบสนองต่อความเสี่ยง ซึ่งผู้สอบบัญชีควรเน้นการทดสอบการควบคุมในการตรวจสอบบัญชีระหว่างปีเพื่อทดสอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน ให้ทราบว่ามีการกำหนดระบบการควบคุมภายในอย่างเหมาะสมที่จะป้องกันตรวจพบหรือแก้ไข การแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ โดยมีการปฏิบัติโดยสม่ำเสมออย่างถูกต้องหรือไม่

(4) จัดทำแนวการสอบบัญชีให้สอดคล้องกับแผนการสอบบัญชีโดยรวม กรณีผู้สอบบัญชีใช้โปรแกรมช่วยตรวจสอบ CATS หรือ ACL ผู้สอบบัญชีควรกำหนดวิธีการตรวจสอบในแนวการสอบบัญชีในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจนด้วย

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำงบการเงินได้เอง ซึ่งผู้สอบบัญชีใช้ระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม เพื่อนำเข้าไว้ในกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP เนื่องจากระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP มีข้อมูลที่สอดคล้องกับการจัดทำแผนการสอบบัญชี โดยรวมอยู่แล้ว ทั้งนี้ ให้ผู้สอบบัญชีกำหนดระดับความมีสาระสำคัญไว้ในกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์: EWP ด้วยสำหรับสหกรณ์กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำงบการเงินโดยผู้อื่น ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีและติดตามผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีซึ่งสหกรณ์เป้าหมายกระดาษทำการ อิเล็กทรอนิกส์ : EWP ให้ผู้สอบบัญชีนำเข้ารายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีและรายงานผลการติดตาม การตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีไว้ในกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ด้วย

ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีต้องเสนอผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี แผนการสอบบัญชีโดยรวม (กรณีจัดทำกระดาษทำการด้วยมือ) และแนวการสอบบัญชีต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อสอบทานให้แล้วเสร็จก่อนเข้าปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี

7.2 การตรวจสอบบัญชีระหว่างปี

(1) ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนการเข้าปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี อย่างน้อย 1 ครั้ง และเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีครั้งแรกก่อนวันสิ้นปีทางบัญชีไม่น้อยกว่า 4 เดือน

(2) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีปัญหาการทุจริต หรือมีข้อบกพร่องซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สั่งให้สหกรณ์ แก้ไขข้อบกพร่องให้ผู้สอบบัญชีวางแผนเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีทุกไตรมาส เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์

(3) กรณีผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อสังเกตในการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ให้จัดทำหนังสือเสนอข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบบัญชี โดยให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครพิจารณากรณีข้อสังเกตที่ตรวจพบ หากเห็นว่าเป็นข้อสังเกตที่ควรแจ้งให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทราบ เพื่อให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแก้ไขให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1) แจ้งข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3.2) รายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ในพื้นที่ หรือนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดและสำเนาให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 / กองกำกับการสอบบัญชี สหกรณ์ทราบ

3.3) บันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศเพื่อการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ Cad_Notice และระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่รายงานต่อประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3.4) หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดำเนินการแก้ไขข้อสังเกตให้บันทึกข้อมูล ผลการแก้ไขข้อสังเกตในระบบสารสนเทศเพื่อการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ Cad_Notice ภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบผลการแก้ไขแล้วเสร็จ

7.3 การตรวจสอบบัญชีประจำปี

เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีต้องสอบทานเบื้องต้นว่า งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินครบถ้วน มีความสัมพันธ์กัน พร้อมรับการตรวจสอบบัญชีประจำปี

(1) ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือแจ้งกำหนดเวลาเข้าตรวจสอบให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทราบ

(2) ให้ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อสอบทานก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(3) กรณีผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องปรับปรุงรายการบัญชี หรือผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นที่แตกต่างจากแบบไม่มีเงื่อนไข ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือแจ้งข้อสังเกต เป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ดำเนินการแก้ไข และรายงาน เป็นลายลักษณ์อักษรต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์พร้อมเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อชี้แจงข้อสังเกตพร้อมเสนอแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(4) กรณีผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อสังเกตในการตรวจสอบบัญชีประจำปีให้จัดทำหนังสือเสนอข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบบัญชี โดยให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครพิจารณาถ่วงดุลข้อสังเกตที่ตรวจพบ หากเห็นว่าเป็นข้อสังเกตที่ควรแจ้งให้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทราบ เพื่อให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแก้ไขให้ดำเนินการ ดังนี้

4.1) แจ้งข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานกรรมการดำเนินสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

4.2) รายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ในพื้นที่ หรือนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำ จังหวัด และสำเนาให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 /กองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์ทราบ

4.3) บันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศเพื่อการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ Cad_Notice และระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ รายงานต่อประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

4.4) หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดำเนินการแก้ไขข้อสังเกตให้บันทึกข้อมูล ผลการแก้ไข ข้อสังเกตในระบบสารสนเทศเพื่อการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ Cad_Notice ภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบผลการแก้ไขแล้วเสร็จ

7.4 การรายงานการสอบบัญชี

(1) รายงานการสอบบัญชีระหว่างปี ให้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปีภายใน 10 วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน กรณีสหกรณ์เสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่าน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร และกรณีกลุ่มเกษตรกรเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร

(2) รายงานการสอบบัญชีประจำปี

2.1) กรณีสหกรณ์ ให้ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีต่อสมาชิกสหกรณ์ และเสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ตามรูปแบบและรายการที่กำหนดท้ายระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2562

2.2) กรณีกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีต่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและเสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ตามรูปแบบและรายการที่กำหนดท้ายระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2562

ทั้งนี้ รายงานของผู้สอบบัญชีกำหนดให้มีวรรคเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับสหกรณ์ทุกประเภทและกลุ่มเกษตรกร ยกเว้นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีทุนดำเนินงานต่ำกว่า 5 ล้านบาท ผู้สอบบัญชีจะพิจารณาเรื่องสำคัญในการตรวจสอบไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ก็ได้

2.3) ให้ผู้สอบบัญชีจัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และงบการเงิน ต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

- สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีระดับความยากในการสอบบัญชี “มากที่สุด” และ “มาก” ให้จัดส่งภายใน 15 วันทำการนับแต่วันที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

● สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีระดับความยากในการสอบบัญชี “ปานกลาง” และ “น้อย” ให้จัดส่งภายใน 10 วันทำการ นับแต่วันที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

อนึ่ง กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีใช้ระบบกระดาษทำการ อิเล็กทรอนิกส์ : EWP ให้ผู้สอบบัญชีส่งแฟ้มกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ให้หัวหน้าสำนักงาน ตรวจสอบบัญชี สหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร สอบทานงานเป็นลำดับสุดท้าย และปิดแฟ้มกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ภายใน 10 วันทำการนับแต่วันที่หัวหน้าสำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครสอบทานงานแล้วเสร็จ (วันที่สอบทานครั้งสุดท้ายภายหลังวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ จัดทำกระดาษทำการที่สมบูรณ์ และเสร็จสิ้นกระบวนการงานสอบบัญชีทั้งหมดแล้ว)

2.4) ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อจัดส่ง รายงานของผู้สอบบัญชีพร้อมงบการเงิน และสำเนารายงานผลการตรวจสอบบัญชีให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อนำเสนอไว้ในรายงานประจำปีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(3) การรายงานผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีผ่านระบบ Intranet

3.1) ให้ผู้สอบบัญชีจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในระบบประเมินจัดชั้นคุณภาพงานสอบบัญชี (CAD_RANK) ภายหลังจากที่หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ สอบทานร่างรายงานของผู้สอบบัญชีแล้วเสร็จ แต่ไม่เกินวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็น ต่องบการเงิน

3.2) ให้ผู้สอบบัญชีรายงานข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (Input form) ภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(4) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดตั้งใหม่เป็นปีแรก และตั้งแต่จดทะเบียนจนถึงวันสิ้นปี ทางบัญชีไม่มีรายการรับ - จ่ายเงินในระหว่างปีบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจึงไม่มีงบการเงินให้ ตรวจสอบให้คณะกรรมการดำเนินการรับรองว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีรายการรับ - จ่ายใน ระหว่างปีบัญชี และผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีแต่ให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเพื่อรายงานข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินการทั่วไป ของสหกรณ์ และให้บันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) โดยบันทึกวันที่ใน รายงานผลการตรวจสอบบัญชีแทนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

8. การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

8.1 ผู้สอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของตนเองและผู้ช่วย ผู้สอบบัญชี โดยสอบทานแฟ้มกระดาษทำการและหลักฐานการสอบบัญชีต่าง ๆ ว่าได้ปฏิบัติตาม วัตถุประสงค์และวิธีการตรวจสอบที่กำหนดไว้ในแนวการสอบบัญชี รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสม และความเพียงพอของหลักฐาน การสอบบัญชีที่ใช้สนับสนุนการแสดงความเห็นต่องบการเงินของ สหกรณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชีและการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ทั้งนี้ ให้มีการสอบ ทานงานสอบบัญชีก่อนลงลายมือชื่อในรายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

8.2 หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีทุกชิ้นงาน ตั้งแต่ การวางแผนงานสอบบัญชี การปฏิบัติงานสอบบัญชีและการรายงานการสอบบัญชีระหว่างปีและ

ประจำปีให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นต่องบการเงิน และแจ้งผลการสอบทานงานให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ทราบ ทั้งนี้ในการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ต้องจัดให้มีหลักฐานการสอบทานงาน เป็นลายลักษณ์อักษร

8.3 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10/กองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์

(1) ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ประเมินคุณภาพผลงานของผู้สอบบัญชีภาครัฐในความรับผิดชอบตามแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และแจ้งผลการประเมินคุณภาพผลงานสอบบัญชีเป็นลายลักษณ์อักษรให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อแจ้งให้ผู้สอบบัญชีทราบ พร้อมรายงานผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในระบบสารสนเทศของกรมตรวจบัญชี สหกรณ์และสรุปผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาครัฐในความรับผิดชอบทุกวันสิ้นเดือนเสนอกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์

(2) กองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์ประเมินคุณภาพผลงานของผู้สอบบัญชีภาครัฐ ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครตามแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และแจ้งผลการประเมินคุณภาพผลงานสอบบัญชีเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครเพื่อแจ้งให้ผู้สอบบัญชีทราบ พร้อมรายงานผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในระบบสารสนเทศของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(3) กองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์สรุปผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ทั้งหมดทุกวันสิ้นเดือนพร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชีต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีด้วยระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP

การปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสำหรับระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ผู้ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสามารถประเมินการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีได้ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นตอน การวางแผนงานสอบบัญชี การปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี และการปฏิบัติงานสอบบัญชีประจำปี ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี สำหรับระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ได้ ดังนี้

1. สอบทานการวางแผนงานสอบบัญชี

1.1 สอบทานการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

- สอบทานการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงินและการสรุปผล โดยใช้ข้อมูลทางการเงินล่าสุด การวิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน และการเลือกรายการที่มีสาระสำคัญ

- สอบทานการสแกนธุรกรรมเชิงลึกทุกธุรกิจของสหกรณ์ และรายการที่ผู้สอบบัญชี เลือกเป็นรายการที่เป็นสาระสำคัญ

- สอบทานการระบุปัจจัยเสี่ยงและการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกันกับการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน และการสแกนธุรกรรมเชิงลึก

1.2 สอบทานการกำหนดรายการตรวจสอบ

- สอบทานการกำหนดระดับความมีสาระสำคัญเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด

- สอบทานการนำผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีมากำหนดรายการ ตรวจสอบ โดยนำความเสี่ยงที่เหลืออยู่ระดับปานกลางและสูงมากำหนดรายการตรวจสอบ

- สอบทานแนวการสอบบัญชี
 - สอบทานการกำหนดวิธีการตรวจสอบสอดคล้องกับความเสี่ยงที่เหลืออยู่
 - สอบทานการเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชีเหมาะสมกับสรุปผลการประเมินความเสี่ยง
 - สอบทานการวางแผนงานสอบบัญชีก่อนการปฏิบัติงานสอบบัญชี
2. สอบทานการปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี
- 2.1 สอบทานกระดาษทำการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี มีการบันทึกกระดาษทำการ การนำเข้าหลักฐานการสอบบัญชี การใช้เครื่องหมายตรวจสอบถูกต้องและเหมาะสม
- 2.2 สอบทานรายงานการสอบบัญชีระหว่างปี โดยการสอบทานรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ระหว่างปี และการรายงานข้อสังเกตต่อนายทะเบียนสหกรณ์
- 2.3 สอบทานการเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีตามมาตรฐานเวลาที่กำหนด
- 2.4 สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีภายใน สตส. โดยพิจารณาการสอบทานงานของหัวหน้า สตส. มีการสอบทานงานสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ
3. สอบทานการปฏิบัติงานสอบบัญชีประจำปี
- 3.1 สอบทานการบันทึกผลการตรวจสอบและสรุปผลการตรวจสอบครบถ้วนตามวิธีการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีกำหนด
- 3.2 สอบทานหลักฐานการสอบบัญชี
- 3.3 สอบทานการใช้เครื่องหมายตรวจสอบ
- 3.4 สอบทานการนำเข้าเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาหนังสือรับรองของสหกรณ์ หนังสือรับรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และหนังสือแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงบัญชี
4. สอบทานงบการเงิน
- 4.1 สอบทานการแสดงรายการในงบการเงินเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด
- 4.2 สอบทานข้อมูลในงบการเงินมีความสัมพันธ์กับกระดาษทำการและหลักฐาน การสอบบัญชี
- 4.3 สอบทานการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การจัดประเภทรายการในงบการเงิน ความถูกต้องของตัวเลข และวันที่ที่แสดงในงบการเงิน
5. สอบทานรายงานการสอบบัญชี
- 5.1 สอบทานการแสดงความเห็นต่องบการเงินในรายงานของผู้สอบบัญชี และวันที่ ในรายงานของผู้สอบบัญชี
- 5.2 สอบทานรายงานผลการตรวจสอบบัญชีและการรายงานข้อสังเกตต่อนายทะเบียนสหกรณ์สอดคล้องกับกระดาษทำการและหลักฐานการสอบบัญชี
- 5.3 สอบทานการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในและการรายงานข้อมูลระบบสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์
6. สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีภายใน สตส. โดยพิจารณาการสอบทานงานของหัวหน้า สตส. การสอบทานงานสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ และสอบทานงานของผู้สอบบัญชีแล้วเสร็จก่อนการแสดงความเห็นต่องบการเงิน

การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี สำหรับระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP กำหนดให้ผู้ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสามารถประเมินผลงานของผู้สอบบัญชีได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และประเมินได้ตลอดเวลาแม้ว่าจะอยู่ระหว่างการปฏิบัติงานสอบบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี

ความหมายเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี (Audit Credibility)

นิพนธ์ เทินโชคชัยชนะ และศิลาปะพร ศรีจันเพชร (2554 : 1-2) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือว่า การมีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในวิชาชีพเป็นพิเศษเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น ๆ และมีความรู้เกี่ยวกับการบัญชีและการสอบบัญชี ซึ่งได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษา และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนไปถึงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และผู้สอบบัญชีควรมีทัศนคติและความคิดที่เป็นอิสระ

จุฬาลักษณ์ นอนิล (2557) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือว่า คุณสมบัติและความสามารถของผู้สอบบัญชีในฐานะผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชี รวมทั้งความเป็นอิสระจากกิจการที่ตรวจสอบที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การยอมรับ ซึ่งจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลงานของผู้สอบบัญชีและสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งบการเงิน

พิมพ์วิมล มะณีวงศ์ (2555) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือว่า ข้อมูลหรือรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีนั้นถูกนำไปใช้แล้วได้ผล มีความหมายตรงกันระหว่างข้อมูลที่แสดงกับสิ่งที่ข้อมูลนั้นแสดงถึง โดยไม่เกิดข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่มีความลำเอียง และผู้ใช้ข้อมูลสามารถเชื่อว่าข้อมูลดังกล่าวแสดงสภาพเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ข้อมูลนั้นแสดงถึง ซึ่งข้อมูลจะต้องเชื่อถือได้ จึงจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงิน

จารินยา แก้วสุริยา (2560) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือว่า คุณสมบัติ ความสามารถ และความชำนาญในวิชาชีพเป็นพิเศษของผู้สอบบัญชีในฐานะผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชี รวมทั้งความเป็นอิสระจากกิจการที่ตรวจสอบ และเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลงานของผู้สอบบัญชีและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ใช้งบการเงิน

จากความหมายความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่าความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีเป็นการปฏิบัติหน้าที่สอบบัญชีด้วยความด้วยความรู้ความสามารถและความชำนาญในวิชาชีพ รวมไปถึงปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นอิสระจากผู้รับการตรวจสอบ ไม่มีความลำเอียงปราศจากอคติ ให้ได้มาซึ่งคุณภาพการสอบบัญชี ไม่เกิดข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถสร้างความมั่นใจและเกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำนี้ มีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ศิริรณา อันทรง พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ ด้านทักษะทางวิชาชีพ

ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเที่ยงธรรม ยกเว้นปัจจัยด้านประสิทธิภาพงานสอบบัญชี ด้านความเชี่ยวชาญของผู้นับบัญชีและด้านความเป็นมืออาชีพของผู้นับบัญชีที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้นับบัญชีภาษีอากร และสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับงานสอบบัญชีภาษีอากรในอนาคตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วณิชมา ผาอำนาจ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้นับบัญชีภาษีอากร ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความซื่อสัตย์ ในวิชาชีพ ประสิทธิภาพการทำงาน และทักษะทางวิชาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้นับบัญชีภาษีอากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ผู้นับบัญชีภาษีอากรที่มีความรู้ ความซื่อสัตย์ ประสิทธิภาพ รวมทั้งทักษะในการทำงานสูงส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีสูงขึ้นไปด้วย

รัตติยา วงศรีลา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของผู้นับบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้นับบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีสมรรถนะการสอบบัญชีโดยรวม และคุณภาพงบการเงินโดยรวม อยู่ในระดับที่มากที่สุด จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถการสอบบัญชี ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงิน

เยาวนาถ หมานหมุย (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้นับบัญชีต่อประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน และคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้นับบัญชีสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้นับบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในและคุณภาพงานสอบบัญชี คือด้านประสิทธิภาพสอบบัญชีและด้านตำแหน่งของผู้นับบัญชี สำหรับข้อมูลทั่วไป ด้านระดับของผู้นับบัญชีส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในและคุณภาพงานสอบบัญชี ยกเว้นในด้านจำนวนสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในและคุณภาพงานสอบบัญชี นอกจากนี้จรรยาบรรณของผู้นับบัญชีจะสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในและคุณภาพงานสอบบัญชี รวมทั้งประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้นับบัญชีสหกรณ์

พจณี ศรีสุนนท์ (2560) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชี และคุณภาพการสอบบัญชีของผู้นับบัญชีสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ที่ปฏิบัติงานให้ และด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้นับบัญชีสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของผู้นับบัญชีให้งานสอบบัญชีสามารถเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนกระทั่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้า หรือผู้รับตรวจรวมถึงกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงิน

ดวงเนตร ชูผล (2559) ได้ทำการการศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพตามระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้สอบบัญชีที่แตกต่างกันในเรื่องของข้อมูลประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการสอบบัญชี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพตามระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สอบบัญชีที่มีอายุและพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง การควบคุมคุณภาพตามระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชี พบว่า การควบคุมคุณภาพงานสอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีในทุกด้าน เว้นแต่ด้านความรู้ ความสามารถและความชำนาญงานซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี

ศิวนาถ หล้าคำมี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางวิชาชีพ กับการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ทักษะวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ เว้นแต่ ทักษะวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กันในด้านความสมบูรณ์ของงานตรวจสอบบัญชีที่ปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมาย ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ เว้นแต่ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กันในด้านความกระตือรือร้นของงานตรวจสอบบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมาย

ประทีป วชิทองรัตนา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จากการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี และการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการสอบบัญชี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และประสิทธิภาพในการสอบบัญชี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จารินยา แก้วสุริยา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพในการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมสามารถสะท้อนให้เห็นว่าเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการสื่อสารที่ถูกต้องตามควร ไม่ลำเอียงทั้งจากทัศนคติและการประเมินที่เป็นกลาง พิจารณาจากความจริง การสังเกตการณ์ การสรุป การเสนอแนะต้องได้มาจากการกระทำที่ปราศจากอคติลำเอียงโดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี และในเรื่องความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชี ด้านการมุ่งเน้นควบคุมงานสอบบัญชี เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ดังนั้นการตระหนักถึงความรับผิดชอบในการรักษาและควบคุมคุณภาพในการสอบบัญชี และทำความเข้าใจในระบบงานสอบบัญชีให้ชัดเจนจะนำไปสู่ความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี

กรรณิการ์ ผิวสะอาด (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติงานสมรรถนะ และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสามารถทำให้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นการคาดหวังผู้ว่าจ้าง ลูกจ้างรวมถึงสาธารณชนที่มีต่อผู้สอบบัญชีภาษีอากรนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่พัฒนาและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีคุณภาพถูกต้อง เชื่อถือได้ ตรงตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป สะท้อนให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตต่อไป

กิตติคม จินเหรียญ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของความรู้ความสามารถ คุณลักษณะของหลักฐานการสอบบัญชีที่ดี และความสามารถทางการบริหารงานที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความสามารถด้านคุณลักษณะหลักฐานการสอบบัญชีที่ดี ความสามารถในการบริหารงาน ความรู้ความสามารถด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย และคุณลักษณะของหลักฐานการสอบบัญชีที่ดี ด้านความเกี่ยวข้อง และด้านความมีประโยชน์ รวมไปถึงความสามารถในการบริหารงานด้านการดำเนินงาน ตลอดจนในด้าน การติดตามประเมินผลมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี

วิจัยต่างประเทศ

Kilgore, Radich and Harrison (2011) ได้ศึกษาพบว่า คุณภาพการสอบบัญชีเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่ลูกค้าและผู้ใช้รายงานการตรวจสอบจะรับรู้ถึงการบริการการสอบบัญชีที่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และยุติธรรม ซึ่งคุณลักษณะการสอบบัญชีนี้จะได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีตามกฎหมายข้อบังคับด้านการสอบบัญชีอย่างมืออาชีพ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดภาพลักษณ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี พร้อมทั้งแสดงถึงประสิทธิผล ความสมบูรณ์และความซื่อสัตย์ในกระบวนการสอบบัญชีรวมถึงทำให้กระบวนการติดตามและส่งเสริมดูแลกิจการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิผลผ่านการตรวจสอบที่มีคุณภาพ

Nelson และคณะ (2011) ได้ศึกษาความรู้ ความสามารถ และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของผู้สอบบัญชี กรณีศึกษาการฝึกฝนเกี่ยวกับการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลสามารถช่วยลดการลงความเห็นที่ผิดพลาดของผู้สอบบัญชี พบว่า ทักษะและความรู้ความสามารถในการสอบบัญชีช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งในการเรียนและฝึกอบรมช่วยให้ผู้สอบบัญชีได้เรียนรู้ถึงรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และได้ศึกษาทั้งผลการลงความเห็นของผู้สอบบัญชี แบบที่มีหลักฐานและไม่มีหลักฐาน ซึ่งผู้สอบบัญชีที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถมองเห็นข้อสรุปใด ๆ ที่มีหลักฐาน และไม่มีหลักฐานมากกว่าทั้ง 2 กลุ่ม แต่ผู้มีประสบการณ์มากจะสามารถมองเห็นสมมติฐานทั้งที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือดีกว่าผู้สอบบัญชีที่ได้รับการฝึกฝน ดังนั้น สรุปได้ว่าคุณภาพการสอบบัญชีขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชีรวมทั้งประสบการณ์ในด้านการสอบบัญชีควบคู่กันไป

Brown (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีขั้นต้นในวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา โดยมีมุ่งตรวจสอบประสิทธิภาพการสอบบัญชีผ่านตัวชี้วัดคุณภาพตามกรอบ AQ โดยมีการแสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญด้านการสอบบัญชี ที่มีทักษะ ความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติหน้าที่สอบบัญชี รวมไปถึงการให้คำปรึกษาในด้านบัญชีจะมีการให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพการสอบบัญชีที่สามารถที่จะวัดผลได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งรายงานทางการเงินต้องมีลักษณะที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงทันต่อเวลาในการใช้งบการเงิน และยังพบได้อีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และความชำนาญมาจากการที่มีชั่วโมงการอบรมด้านวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการจัดสรรเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

Cahan and Sun (2015) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของหน่วยงาน โดยได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ในด้านการวางระบบบัญชีและการให้คำปรึกษาด้านบัญชีที่นำไปสู่ต่อความสมบูรณ์และเป็นไปตามมาตรฐานของรายงานทางการเงินในประเทศจีน ซึ่งผลการศึกษา พบว่าประสบการณ์ในด้านการวางระบบบัญชี จะสามารถส่งผลต่อการปฏิบัติงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมไปถึงในการปฏิบัติงานมีกระบวนการรวบรวมหลักฐานในการสอบบัญชีอย่างเป็นระบบ และยังช่วยลดความเสี่ยงทางการเงิน

Vrentzou (2016) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อการบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่มีการนำเสนอออกมาในรูปแบบรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี จากการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินในเรื่อง ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูล ตลอดจนต้นทุนที่เกิดจากการเตรียมข้อมูลที่ส่ง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินในรูปแบบการนำเสนอของงบการเงินนั้นจะสามารถส่งผลต่อการสอบบัญชี ในด้านของความเป็นมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบได้อีกว่าการที่ได้ปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินนั้นยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีในด้านความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินอีกด้วย

Anderson (2012) ได้ทำการศึกษาในเรื่องคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้เครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพความสำเร็จจากแนวคิด Balance Scorecard ของ Kaplan & Norton (2004) เป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้ โดยมีประสิทธิภาพของรายงานทางการเงินที่ได้จากหน่วยงานชั้นนำต่าง ๆ เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยจะมีการวัดความสำเร็จจากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี และด้านปริมาณงานสอบบัญชี ที่จะสามารถส่งผลต่อความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นแนวคิด Balance Scorecard จึงจะครอบคลุมตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีต่อวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร จึงสามารถอธิบายได้ว่าการวัดผลความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีนั้น มีความผันแปรไปตามประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเอง

DeFond & Zhang (2014) ทำการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพการสอบบัญชี นั้นเป็นเรื่องของการตรวจสอบคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎระเบียบที่สำคัญเพื่อที่จะส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้น และนักลงทุน โดยที่ผู้ที่มีส่วนได้เสียดังกล่าวจะสามารถจัดสรรทรัพยากรในการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรายงานทางการเงินได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และประสิทธิภาพการสอบบัญชื่อนั้นจะสามารถวัดได้จากความถูกต้องของรายงานทางการเงิน และเชื่อถือได้ต่อสาธารณชน จนนำไปสู่ความสามารถในการตัดสินใจลงทุนโดยพิจารณาจากงบการเงินที่มีประสิทธิภาพ

Alfraih (2016) ทำการศึกษาในเรื่องของประสิทธิภาพและคุณภาพการสอบบัญชีในประเทศคูเวต ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายได้ระบุไว้ว่าบริษัทต้องมีการแต่งตั้งให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากภายนอกองค์กรประกอบกับต้องมาจากบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้มาตรฐานสูง ซึ่งบริษัทดังกล่าวมีการประเมินประสิทธิภาพการสอบบัญชี ที่ครอบคลุมในส่วนของความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน ตลอดจนอยู่ในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลทำให้รายงานทางการเงินขององค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นและส่งผลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในด้านของการบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกฝ่ายและนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน

Yuniarti and Zummara (2013) ได้ศึกษาคุณภาพงานสอบบัญชี และความพึงพอใจของลูกค้า โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ตรวจสอบสำนักงานบริษัทในเขตอุตสาหกรรม Kujang Cikampek พบว่าความเป็นอิสระ ประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ความรู้ความเชี่ยวชาญการตอบสนองความต้องการของบริษัทผู้รับบริการ ความสามารถทางเทคนิคในมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี การใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพงานตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้า

Behn (2015) ได้ทำการศึกษา เรื่องคุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่มีการปรับปรุงตามข้อเท็จจริง และได้มีกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีมาตรฐานวิชาชีพบัญชี และความคาดหวังของสาธารณชน ต้องการผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและโปร่งใส โดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ซึ่งจะทำให้เกิดคุณภาพของการรายงานการสอบบัญชีที่ดีขึ้นส่งผลทำให้เกิดผลสำเร็จทางการสอบบัญชี

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยในประเทศ

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ 7			ตัวแปรต้น					ตัวแปรตาม		
			ด้านความรู้ ความสามารถ	ประสบการณ์ จากการ ปฏิบัติงาน	ทักษะการ ใช้ เทคโนโลยี	ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	ด้านกฎหมาย ระเบียบและ ข้อบังคับ	ความหลากหลายธุรกิจ	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี
ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	ปี พ.ศ.	✓		✓	✓		✓	✓	
ศิริณา อินทพร พร้อมพร ภูวติน และ สมใจ บุญหมื่นไวย	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี ภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2562	✓		✓	✓		✓	✓	
วณิชมา ผาอำนาจ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบ ภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร	2562	✓		✓	✓		✓	✓	
รัตติยา วงศรีลา	ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อ คุณภาพงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรใน เขตกรุงเทพมหานคร	2560	✓				✓	✓	✓	
เยาวนาถ ฆานนหมุย	ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีต่อ ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน และ คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์	2558			✓	✓		✓	✓	
พจนี ศรีสุนนท์และสมใจ บุญหมื่นไวย	การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชี และคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์	2560	✓					✓	✓	
ดวงเนตร ชูผล	ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีในกรม ตรวจบัญชีสหกรณ์	2560	✓					✓	✓	
ศิวนาถ หล้าคำมี	ความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางวิชาชีพ กับการ ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	2561	✓		✓	✓		✓	✓	
ประทีป วจีทองรัตนนา	ประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตในประเทศไทย	2560			✓	✓				
จารินยา แก้วสุริยา	ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความ ต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อ ความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตในประเทศไทย	2560						✓	✓	✓
กรรณิการ์ ผิวสะอาด	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย	2561	✓					✓	✓	
กิตติคม จินเหรียญ	อิทธิพลของความรู้ความสามารถ คุณลักษณะ หลักฐานการสอบบัญชีที่ดี และความสามารถ ทางการบริหารงานที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย	2560	✓					✓	✓	

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตัวแปรงานวิจัยต่างประเทศ

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7			ตัวแปรต้น					ตัวแปรตาม	
			ด้านความรู้ ความสามารถ		ประสบการณ์ จากการ ปฏิบัติงาน		ทักษะการ ใช้ เทคโนโลยี	คุณภาพการ สอบบัญชี	ความน่าเชื่อถือ
ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	ปี ค.ศ.	ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	ด้านกฎหมาย ระเบียบและ ข้อบังคับ	ความหลากหลายธุรกิจ	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี		
Kilgore, Radich and Harrison	คุณลักษณะที่สำคัญของคุณภาพการตรวจสอบ	2011						✓	
Nelson และคณะ	ความรู้ ความสามารถ และการตัดสินใจอย่างมี เหตุผลของผู้สอบบัญชี กรณีศึกษาการฝึกฝน เกี่ยวกับการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลสามารถช่วย ลดการลงความเห็นที่ผิดพลาดของผู้สอบบัญชี	2011	✓						
Brown	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบ บัญชีขั้นต้นในวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา	2016			✓	✓		✓	
Cahan and Sun	ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการสอบบัญชีของหน่วยงาน	2015			✓	✓		✓	
Vrentzou	มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ส่งผลการ บันทึกข้อมูลทางบัญชีที่นำเสนอในรูปแบบ รายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป	2016						✓	
Anderson	คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ประสบความสำเร็จ	2012	✓					✓	
DeFond & Zhang	การตรวจสอบประสิทธิภาพการสอบบัญชี	2014						✓	
Alfraih	ประสิทธิภาพและคุณภาพการสอบบัญชีใน ประเทศคูเวต	2016						✓	
Yuniarti and Zummara	คุณภาพงานสอบบัญชี และความพึงพอใจของ ลูกค้า	2013	✓			✓		✓	
Behn	คุณภาพการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับการ ตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่มีการปรับปรุงตาม ข้อเท็จจริง	2015						✓	

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแจกแจงความถี่ (Frequency) สถิติค่าร้อยละ (Percentage) สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลเบื้องต้น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบเครื่องมือ
- วิธีการรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 216 คน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 14 ธันวาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายและใช้สูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง 5% ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 141 คน โดยมีขั้นตอนกำหนดขนาดและสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- เมื่อ n = ขนาดของประชากร
- N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ยอมรับได้
- แทนค่า $n = \frac{216}{1 + 216(0.05)^2}$
- $N = 140.26$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 141 คน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการเพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แบ่งเป็นกระบวนการศึกษา ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกหัวข้องานวิจัยและกำหนดความสำคัญของปัญหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยที่สนใจ ศึกษาเอกสาร วารสาร ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งด้านวิชาการและที่เกี่ยวข้องเพื่อนำองค์ความรู้เดิมมาประกอบการกำหนดกรอบแนวคิด สมมติฐานการวิจัย ใช้อ้างอิงและสนับสนุนหัวข้องานวิจัยและประเด็นปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของงานวิจัย

เมื่อได้หัวข้องานวิจัยและความสำคัญของปัญหางานวิจัยแล้ว จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของงานวิจัยให้สอดคล้องกับหัวข้องานวิจัยที่ต้องการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดระเบียบวิธีวิจัยตามหัวข้องานวิจัยที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบการวิจัย โดยกำหนดประชากรและการเลือกตัวอย่างจากหัวข้องานวิจัย โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามและข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ บทความ หนังสือ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 5 ทดสอบเครื่องมือและวิเคราะห์ผลข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยทำการทดสอบเครื่องมือเพื่อให้ได้คำตอบของสมมติฐานตามความสำคัญของปัญหาที่ต้องการศึกษาด้วยวิธีทางสถิติโดยการประมวลผลข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลและอภิปรายผล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลตามเนื้อหาสาระของความสำคัญของปัญหาตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในหัวข้อที่สนใจศึกษา

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอหลักการ ประกอบเหตุผลของงานวิจัยที่ได้รับและเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน และระยะเวลาปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดชนิดเลือกตอบ (Checklist) ซึ่งเป็นการวัดข้อมูลประเภทมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหาความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ประกอบด้วย ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหาประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ประกอบด้วย ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหาคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหาความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

มีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง มากที่สุด
4	หมายถึง มาก
3	หมายถึง ปานกลาง
2	หมายถึง น้อย
1	หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 7 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย โดยทดสอบเครื่องมือ 2 ส่วน คือ การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1.การตรวจสอบความตรง (Validity)

เป็นการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือนั้น โดยการวัดคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นกับองค์ประกอบที่ต้องวัดอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อเป็นการหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องทางภาษา และทำการให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบแบบสอบถาม โดยจะมีผู้

ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้างการสร้างข้อคำถามควบคู่กับเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญทำการระบุผลการพิจารณา ผู้วิจัยทำการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นที่ศึกษา จากนั้นนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน เพื่อกำหนดหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คำนวณจากความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่เกิดขึ้นกับประเด็นที่ต้องการทราบ ดัชนีที่ใช้แสดงค่าความถูกต้อง เรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้า แน่ใจ	ว่าข้อคำถามนั้น	สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนด
ให้คะแนน 0	ถ้า ไม่แน่ใจ	ว่าข้อคำถามนั้น	สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนด
ให้คะแนน -1	ถ้า แน่ใจ	ว่าข้อคำถามนั้น	ไม่สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

หลังจากนั้นนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสมการ

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

$$\begin{aligned} \sum R &= \text{ผลรวมของคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม} \\ n &= \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด} \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่กำหนด

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการทดสอบก่อนการใช้งาน (Pre-test) ได้ และข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ไม่ผ่านเกณฑ์ ต้องปรับปรุงแก้ไข

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

การตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเที่ยง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาฯ ควรมีค่าในระดับ 0.70 ขึ้นไป และค่าจำแนกรายข้อมีค่ามากกว่า 0.30 จึงถือได้ว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้ (Hair et al., 2006)

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแต่ละตัวแปรได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาฯ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.7186 ถึง 0.908 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.481 ถึง 0.904 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่ามากกว่า 0.30 ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาฯถือได้ว่าเป็นแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี และแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัย รวมไปถึงนำมาใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เริ่มจากทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยวิธีการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมา

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด และนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลแล้วทำการลงรหัส หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์โดยประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน และระยะเวลาปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 3 4 5 และ 6 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และคุณภาพการสอบบัญชี รวมไปถึงความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและการสรุปผลทั้งนี้ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามแบบ Likert scale ซึ่งมีค่าดังนี้

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้หลักการแบ่งช่วงการแปลผลตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) จากสูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

กำหนดความหมายของช่วงระดับค่าเฉลี่ยของการวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) ประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ตามวิธีการของเพียร์สัน (Person's correlation coefficient) โดยแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ (Hinkle D.E.1998) ดังนี้

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
0.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.50 – 0.70	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.30 – 0.50	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.00 – 0.30	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามหรือไม่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยสถิติที่นำมาใช้ทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จะแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของการวิเคราะห์ และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Analysis)

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร และค่าสถิติ รวมถึงกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
VIF	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
t	แทน	สถิติพิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t- Distribution
F	แทน	สถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F-Distribution
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
A	แทน	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี

A1	แทน	ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี
A2	แทน	ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ
A3	แทน	ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์
B	แทน	ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน
B1	แทน	ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์
B2	แทน	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
B3	แทน	ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
H	แทน	คุณภาพการสอบบัญชี
H1	แทน	ด้านความถูกต้อง
H2	แทน	ด้านความชัดเจน
H3	แทน	ด้านความสมบูรณ์
H4	แทน	ด้านความทันกาล
HH	แทน	ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ปัจจุบัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

ด้านเพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	102	72.34
ชาย	39	27.66
รวม	141	100

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 และรองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

ด้านอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	4	2.84
25 - 35 ปี	58	41.13
36 - 45 ปี	57	40.43
45 ปีขึ้นไป	22	15.60
รวม	141	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 25 – 35 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 41.13 และรองลงมา มีอายุ 36 - 45 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 40.43 อายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 และมีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	115	81.56
ปริญญาโท	26	18.44
ปริญญาเอก	-	-
รวม	141	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 81.56 และรองลงมามีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 18.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านตำแหน่งงานปัจจุบัน

ตำแหน่งงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักวิชาการตรวจสอบบัญชี	64	45.39
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ	33	23.40
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	30	21.28
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ	12	8.51
เชี่ยวชาญ	2	1.42
อื่น ๆ	-	-
รวม	141	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปัจจุบันมีตำแหน่งงานนักวิชาการตรวจสอบบัญชี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 และรองลงมามีตำแหน่งงานนักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.51 และมีตำแหน่งงานเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	10	7.09
1 - 5 ปี	48	34.04
6 - 10 ปี	39	27.66
10 ปีขึ้นไป	44	31.21
รวม	141	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 1 – 5 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04 และรองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 31.21 ประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 และมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.09 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี (ภาพรวม)

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	4.36	0.652	มากที่สุด
2. ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	4.35	0.612	มากที่สุด
รวม	4.35	0.632	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดเห็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.35 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.632 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.612 รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.612 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี

ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี			
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี และสามารถนำไปปฏิบัติในการสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง	4.22	0.687	มากที่สุด
2. ปฏิบัติงานสอบบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีอย่างเคร่งครัด โดยมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ	4.26	0.683	มากที่สุด
3. มีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีได้อย่างทันเวลาอยู่เสมอ และสามารถนำไปประยุกต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.699	มาก

ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ			
4. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำมาประกอบการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.585	มากที่สุด
5. ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทุกครั้ง เชื่อว่าหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับ สามารถช่วยให้มีการวิเคราะห์และวินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.60	0.534	มากที่สุด
6. มีการศึกษา และติดตามการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างสอดคล้อง	4.58	0.523	มากที่สุด
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์			
7. มีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชี	4.26	0.672	มากที่สุด
8. นำความรู้การเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.19	0.665	มาก
9. ให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชีให้ทันต่อสถานการณ์ในยุคดิจิทัล	4.33	0.601	มากที่สุด
รวม	4.36	0.652	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.36 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.652 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำมาประกอบการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.585 ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทุกครั้ง ผู้สอบบัญชีเชื่อว่าหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับ สามารถช่วยให้มีการวิเคราะห์และวินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.523

ผู้สอบบัญชี มีการศึกษา และติดตามการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างสอดคล้อง มีค่าเฉลี่ย 4.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.523 ผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชีให้ทันต่อสถานการณ์ในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ย 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.601 ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานสอบบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีอย่างเคร่งครัด โดยมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย 4.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.683 ผู้สอบบัญชีมีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ย 4.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.672 และผู้สอบบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี และสามารถนำไปปฏิบัติในการสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.687 รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สอบบัญชีมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีได้อย่างทันเวลา อยู่เสมอ และสามารถนำไปประยุกต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.699 และผู้สอบบัญชีนำความรู้การเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.665 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน

ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความหลากหลายของธุรกิจ			
1. เชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจะต้องมาจากการเรียนรู้ และการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จากการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันในรูปแบบการดำเนินธุรกิจ	4.54	0.567	มากที่สุด
2. มีประสบการณ์การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความแตกต่างของประเภทธุรกิจอย่างต่อเนื่อง	4.31	0.560	มากที่สุด
3. สามารถแยกแยะ และจำแนกรวมถึงการวิเคราะห์รายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจ ที่มีความแตกต่างกันได้อย่างถูกต้อง	4.32	0.552	มากที่สุด
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน			
4. เชื่อว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	4.16	0.752	มาก

ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. เชื่อมั่นว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ทำให้มีประสบการณ์เพียงพอในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์	4.52	0.515	มากที่สุด
6. มีการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นระยะเวลานาน	4.33	0.662	มากที่สุด
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ			
7. มีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	4.39	0.583	มากที่สุด
8. มีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยให้มีความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล	4.23	0.617	มากที่สุด
9. มีความชำนาญในการใช้โปรแกรมมาช่วยในการตรวจสอบ และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาจากโปรแกรมที่ใช้ได้เป็นอย่างดี	4.33	0.581	มากที่สุด
รวม	4.35	0.612	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.35 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.612 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์เชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจะต้องมาจากการเรียนรู้ และการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จากการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันในรูปแบบการดำเนินธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.567 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์เชื่อมั่นว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ทำให้มีประสบการณ์เพียงพอในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.515 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.583 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.662 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความชำนาญในการใช้โปรแกรมมาช่วยในการตรวจสอบ และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาจากโปรแกรมที่ใช้ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.581 ผู้สอบบัญชีสามารถแยกแยะ และจำแนกรวมถึงการวิเคราะห์รายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจ ที่มีความแตกต่างกันได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.552 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความแตกต่างของประเภทธุรกิจอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เท่ากับ 0.560 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยให้มีความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.617 รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์เชื่อว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีเป็นระยะเวลาานาน ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.752 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คุณภาพการสอบบัญชี	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความถูกต้อง			
1. นำเสนอรายงานโดยได้ให้ความสำคัญในความถูกต้องของข้อมูลเสมอ	4.36	0.601	มากที่สุด
2. ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเป็นไปตามข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่ได้รับ	4.34	0.560	มากที่สุด
3. ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี	4.41	0.562	มากที่สุด
ด้านความชัดเจน			
4. การปฏิบัติงานการสอบบัญชี ให้ความสำคัญกับข้อมูลและรายงานที่ชัดเจน	4.38	0.594	มากที่สุด
5. มุ่งเน้นการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีสาระสำคัญของรายงานที่มีการเปิดเผยเหตุการณ์ที่สำคัญของสหกรณ์อย่างชัดเจน	4.32	0.577	มากที่สุด
6. สามารถใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเข้าใจในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของรายงานการสอบบัญชีได้เป็นอย่างดี	4.40	0.584	มากที่สุด
ด้านความสมบูรณ์			
7. นำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยให้ความสำคัญกับความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล	4.36	0.589	มากที่สุด
8. มีการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อที่จะข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์	4.29	0.639	มากที่สุด
9. ในการปฏิบัติงานมีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นตามระเบียบที่กำหนด รวมไปถึงให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอบบัญชี เช่น ข้อมูลจากโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก	4.26	0.626	มากที่สุด

คุณภาพการสอบบัญชี	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความทันกาล			
10. รายงานการสอบบัญชีสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่พบในระยะเวลาที่กำหนด และให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี	4.43	0.601	มากที่สุด
11. การนำเสนอรายงานการสอบบัญชี เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจภายในระยะเวลาที่เหมาะสม	4.36	0.577	มากที่สุด
12. รายงานการสอบบัญชีสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที	4.33	0.617	มากที่สุด
รวม	4.35	0.597	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ 7 เกี่ยวกับเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.35 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.597 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รายงานการสอบบัญชีสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่พบในระยะเวลาที่กำหนด และให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.601 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.562 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารให้ผู้ใช้อข้อมูลสามารถเข้าใจในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของรายงานการสอบบัญชีได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.584 การปฏิบัติงานการสอบบัญชีให้ความสำคัญกับข้อมูลและรายงานที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.594 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้นำเสนอรายงานโดยได้ให้ความสำคัญในความถูกต้องของข้อมูลเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.601 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้นำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยให้ความสำคัญกับความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.589 การนำเสนอรายงานการสอบบัญชี เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจภายในระยะเวลาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเป็นไปตามข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.560 รายงานการสอบบัญชีสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.617 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้มุ่งเน้นการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีสาระสำคัญของรายงานที่มีการเปิดเผยเหตุการณ์ที่สำคัญของสหกรณ์อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.577 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อที่จะข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.639 และในการปฏิบัติงานผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นตามระเบียบที่กำหนด รวมไปถึงให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอบบัญชี เช่น ข้อมูลจากโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.626

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. แสดงรายงานจากการตรวจสอบโดยปราศจากข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ และแสดงข้อมูลที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	4.57	0.538	มาก
2. ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยอยู่ภายใต้ความถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	4.33	0.569	มากที่สุด
3. ปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยยึดถือหลักจรรยาบรรณในการตรวจสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ	4.19	0.597	มาก
4. สามารถวางแผนในการปฏิบัติงานจนทำให้งานสำเร็จ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้	4.40	0.585	มากที่สุด
รวม	4.37	0.587	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เกี่ยวกับเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.37 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.587 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์แสดงรายงานจากการตรวจสอบโดยปราศจากข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ และแสดงข้อมูลที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ย 4.57 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.538 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถวางแผนในการปฏิบัติงานจนทำให้งานสำเร็จและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้ มีค่าเฉลี่ย 4.40 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.585 และผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยอยู่ภายใต้ความถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 4.33 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.569 รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้ปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยยึดถือหลักจรรยาบรรณในการตรวจสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.19 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.597 ตามลำดับ

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Analysis)

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) เป็นการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ

1. ความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี (Auditing Knowledge)
 - 1.1 ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี (A1)
 - 1.2 ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ (A2)
 - 1.3 ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ (A3)
2. ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน (Experience)
 - 2.1 ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ (B1)
 - 2.2 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (B2)
 - 2.3 ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (B3)

ตัวแปรตาม

1. คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality)
 - 1.1 ด้านความถูกต้อง (H1)
 - 1.2 ด้านความชัดเจน (H2)
 - 1.3 ด้านความสมบูรณ์ (H3)
 - 1.4 ด้านความทันกาล (H4)
2. ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี (HH)

เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรที่ใช้แต่ละตัวแปร ซึ่งต้องมีค่าต่ำกว่า .80 จึงจะถือได้ว่าตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีปัญหา Multicollinearity สามารถนำไปวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ได้ แสดงได้ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร

	A1	A2	A3	B1	B2	B3	H1	H2	H3	H4	HH
A1	1										
A2	.282**	1									
A3	.637**	.331**	1								
B1	.369**	.439**	.334**	1							
B2	.678**	.446**	.731**	.438**	1						
B3	.398**	.459**	.554**	.505**	.573**	1					
H1	.462**	.371**	.337**	.331**	.519**	.522**	1				
H2	.468**	.371**	.448**	.414**	.566**	.584**	.688**	1			
H3	.476**	.337**	.439**	.361**	.506**	.518**	.599**	.652**	1		
H4	.461**	.389**	.463**	.322**	.530**	.446**	.654**	.741**	.697**	1	
HH	.447**	.404**	.479**	.340**	.558**	.492**	.666**	.763**	.668**	.714**	1

n = 141 **Sig ที่ระดับนัยสำคัญ .01 *Sig ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

$r = \pm 0.10$ ถึง ± 0.29 ระดับความสัมพันธ์ระดับต่ำ

$r = \pm 0.30$ ถึง ± 0.49 ระดับความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

$r = \pm 0.50$ ถึง ± 1 ระดับความสัมพันธ์ระดับสูง

จากตารางที่ 18 สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณาระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มี ค่าอยู่ที่ .282 - .714 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .80 และมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ถึงระดับสูง ความสัมพันธ์ของตัวแปร อิสระที่มีมากเกินไปอาจเกิดปัญหา Multicollinearity

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก ซึ่งใช้การพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า VIF ต่อในการทดสอบขั้นต่อไป

การทดสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ หมายถึง ภาวะที่ตัวแปรในการศึกษาที่เป็นตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีผลเสียต่อการวิเคราะห์ถดถอย ทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง วิธีการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ทำได้โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ วิเคราะห์ตรวจสอบค่าสถิติ 2 ตัว คือ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ค่าสถิติ Tolerance หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนในตัวแปรที่อธิบายไม่ได้ด้วยตัวแปรตัวอื่น ๆ ถ้า Tolerance มีค่าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ สูง ส่วนค่าที่ใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ต่ำ ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับค่าสถิติ VIF มีค่าเท่ากับส่วนกลับของค่า Tolerance จึงแปลความหมายตรงกันข้าม กล่าวคือ ค่า VIF ที่สูงมาก (มีค่าสูงสุดเท่ากับ 10.00) แสดงว่า มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุสูงมากในกลุ่มตัวแปรต้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, pp. 17-18)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เกณฑ์ในการวัดว่าตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุหรือไม่ ให้ดูที่ค่า Tolerance ควรมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ควรมีค่าน้อยกว่า 10 (J. F. Hair, Jr., Black, Babin, & Anderson, 2014)

ตารางที่ 19 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อมีคุณภาพการสอบบัญชีเป็นตัวแปรตาม

ตัวแปร	Tolerance	VIF
ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี		
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	0.588	1.700
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	0.882	1.134
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	0.569	1.758
ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน		
ความหลากหลายของธุรกิจ	0.712	1.404
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	0.642	1.558
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	0.598	1.690

จากตารางที่ 19 พบว่า ตัวแปรที่ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.598 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.700 ซึ่งน้อยกว่า 10 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 20 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อมีความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นตัวแปรตาม

ตัวแปร	Tolerance	VIF
คุณภาพการสอบบัญชี		
ด้านความถูกต้อง	0.466	2.145
ด้านความชัดเจน	0.364	2.748
ด้านความสมบูรณ์	0.459	2.178
ด้านความทันกาล	0.355	2.817

จากตารางที่ 20 พบว่า ตัวแปรที่ประกอบไปด้วย คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ ความทันเวลา มีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.355 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าสูงสุดเท่ากับ 2.817 ซึ่งน้อยกว่า 10 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่าง มีผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังตารางที่ 21 – 29

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.562		3.596	.000*
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	.324	.386	4.072	.000**
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	.309	.260	4.032	.001**
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	.005	.005	0.053	.958

R = 0.526 R² = 0.276 F = 17.451 p-value = .000

a. Dependent Variable: ด้านความถูกต้อง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ในปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.386 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องจะเพิ่มขึ้น 0.386 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.260 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องจะเพิ่มขึ้น 0.260 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.005

หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องจะเพิ่มขึ้น 0.005 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.958 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้อง ในระดับ 0.526 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ได้ร้อยละ 27.60 ที่เหลือร้อยละ 72.40 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในชุดดิจิทัลด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในชุดดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.334		3.086	.002
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	.239	.281	3.016	.003**
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	.275	.228	3.004	.003**
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	.178	.193	2.043	.043*

R = 0.550 R² = 0.303 F = 19.820 p-value = .000

a. Dependent Variable: ด้านความชัดเจน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในชุดดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน ในปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.281 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ความสามารถ ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนจะเพิ่มขึ้น 0.281 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่

กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.228 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนจะเพิ่มขึ้น 0.228 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.193 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนจะเพิ่มขึ้น 0.193 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.043 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจน ในระดับ 0.550 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ได้ร้อยละ 30.30 ที่เหลือร้อยละ 69.70 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.277		2.771	.006
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	.277	.308	3.276	.001**
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	.242	.190	2.48	.014**
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	.175	.180	1.885	.062

R = 0.538 R² = 0.289 F = 18.603 p-value = .000

a. Dependent Variable: ด้านความสมบูรณ์

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ในปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.308 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์จะเพิ่มขึ้น 0.308 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.190 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์จะเพิ่มขึ้น 0.190 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.014 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.180 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์จะเพิ่มขึ้น 0.180 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.062 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์ ในระดับ 0.538 และพิจารณาจากค่า R^2 ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ได้ร้อยละ 28.90 ที่เหลือร้อยละ 71.10 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.173		2.669	.009
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	.218	.249	2.703	.008**
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	.302	.245	3.246	.001**
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	.210	.089	2.374	.019*

R = 0.560 R² = 0.313 F = 20.832 p-value = .000

a. Dependent Variable: ด้านความทันกาล

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา ในปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.249 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ความสามารถ ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลาจะเพิ่มขึ้น 0.249 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.008 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านมาตรฐานการสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.245 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลาจะเพิ่มขึ้น 0.245 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.089 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลาจะเพิ่มขึ้น 0.089 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.019 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดง

ให้เห็นว่าปัจจัยด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันเวลา ในระดับ 0.560 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ได้ร้อยละ 31.30 ที่เหลือร้อยละ 68.70 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.306		3.031	.003
ด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์	.035	.027	.325	.746
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	.311	.321	3.715	.000**
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.358	.325	3.611	.000**
R = 0.587 R ² = .345 F = 24.018 p-value = .000				

a. Dependent Variable: ด้านความถูกต้อง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ในปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.027 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลาจะเพิ่มขึ้น 0.027 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.746 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.321 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลาจะเพิ่มขึ้น 0.321 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.325 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลาจะเพิ่มขึ้น 0.325 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความถูกต้อง ในระดับ 0.587 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ได้ร้อยละ 34.50 ที่เหลือร้อยละ 65.50 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อ คุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์ การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	0.726		1.777	.078
ด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์	.125	.095	1.234	.219
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	.318	.323	4.002	.000**
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	.393	.351	4.178	.000**
R = 0.654 R ² = .427 F = 34.049 p-value = .000				

a. Dependent Variable: ด้านความชัดเจน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ในปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.095 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนจะเพิ่มขึ้น 0.095 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.219 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.323 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนจะเพิ่มขึ้น 0.323 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.351 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนจะเพิ่มขึ้น 0.351 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความชัดเจน ในระดับ 0.654 และพิจารณาจากค่า R^2 ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ได้ร้อยละ 42.70 ที่เหลือร้อยละ 57.30 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อ คุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์ การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	0.915		1.973	.050
ด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์	.104	.075	0.905	.367
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	.306	.294	3.391	.001**
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	.368	.312	3.448	.001**
R = 0.581 R ² = .337 F = 23.253 p-value = .000				

a. Dependent Variable: ด้านความสมบูรณ์

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ในปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.075 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์จะเพิ่มขึ้น 0.075 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.367 ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.294 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์จะเพิ่มขึ้น 0.294 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.001 ซึ่งมีความน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.581 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มขึ้น

1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์จะเพิ่มขึ้น 0.312 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความสมบูรณ์ ในระดับ 0.581 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ได้ร้อยละ 33.70 ที่เหลือร้อยละ 66.30 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ปัจจัยในยุคดิจิทัลด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อ คุณภาพการสอบบัญชี	สัมประสิทธิ์ การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.376		3.004	.003
ด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์	.068	.050	0.599	.550
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	.401	.398	4.505	.000**
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	.220	.192	2.084	.039*
R = 0.559 R ² = .298 F = 20.795 p-value = .000				

a. Dependent Variable: ด้านความทันกาล

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล ในปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

ปัจจัยด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.050 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลจะเพิ่มขึ้น 0.050 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.550 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านความ

หลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันกาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.398 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล จะเพิ่มขึ้น 0.398 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันกาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.192 หมายความว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลจะเพิ่มขึ้น 0.192 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.039 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันกาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้านความทันกาล ในระดับ 0.559 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล ได้ร้อยละ 29.80 ที่เหลือร้อยละ 70.20 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สมมติฐานที่ 9 คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ คุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

คุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี	สัมประสิทธิ์การถดถอย (B)	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Beta)	t	p-value (Sig.)
ค่าคงที่ (Constant)	1.277		6.644	.000
ด้านความถูกต้อง	.128	.162	2.234	.027*
ด้านความชัดเจน	.303	.390	4.739	.000**
ด้านความสมบูรณ์	.135	.184	2.506	.013*
ความทันกาล	.145	.191	2.294	.023*

R = 0.815 R² = .665 F = 67.469 p-value = .000

a. Dependent Variable: ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่า

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.162 หมายความว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีจะเพิ่มขึ้น 0.162 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.027 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ส่งผลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.390 หมายความว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีจะเพิ่มขึ้น 0.390 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.01 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ส่งผลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.184 หมายความว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีจะเพิ่มขึ้น 0.184 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.013 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ส่งผลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.191 หมายความว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีจะเพิ่มขึ้น 0.191 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.023 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล ส่งผลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัว ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ในระดับ 0.815 และพิจารณาจากค่า R^2 ตัวแปรทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ได้ร้อยละ 66.50 ที่เหลือร้อยละ 33.50 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 30 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H1	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความ	สนับสนุนสมมติฐานที่ 1
H2	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความ	สนับสนุนสมมติฐานที่ 2
H3	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความ	สนับสนุนสมมติฐานที่ 3
H4	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทัน	สนับสนุนสมมติฐานที่ 4
H5	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง	สนับสนุนสมมติฐานที่ 5
H6	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน	สนับสนุนสมมติฐานที่ 6
H7	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์	สนับสนุนสมมติฐานที่ 7
H8	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล	สนับสนุนสมมติฐานที่ 8
H9	คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์	สนับสนุนสมมติฐานที่ 9

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในยุคดีจิตัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 141 คน ด้วยแบบสอบถาม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวม ด้วยการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การอภิปราย

ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในยุคดีจิตัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในภาพรวม ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ส่วนที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยสรุปผลตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 141 คน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 มีอายุ 25 – 35 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 41.13 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 81.56 มีตำแหน่งงานนักวิชาการตรวจสอบบัญชี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 1 – 5 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในการสอบบัญชี รองลงมาด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความทันกาล ในข้อรายงานการสอบบัญชี สามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่พบในระยะเวลาที่กำหนด และให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี

ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แสดงรายงานจากการตรวจสอบโดยปราศจากข้อผิดพลาด อย่างมีนัยสำคัญ และแสดงข้อมูลที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ส่วนที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ตามลำดับดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 4 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 5 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

ผลการทดสอบ พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 9 คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ผลการทดสอบ พบว่า คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ประกอบด้วย

1. ความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ซึ่งประกอบไปด้วยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ และด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ทั้งในด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาล แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความรู้ความสามารถในด้านมาตรฐานการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสอบบัญชีสหกรณ์ เป็นปัจจัยที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ อย่างมีคุณภาพ น่าเชื่อถือ เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำของ นายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พจนีย์ ศรีสุนนท์, 2560) พบว่า ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานจะส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เนื่องจากในการสอบบัญชีต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประกอบกับใช้ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพช่วยในการตรวจสอบ ส่งผลให้การตรวจสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วณิชมา ผาอำนาจ, 2562) พบว่า ความรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ด้านบัญชี ด้านสอบบัญชี และด้านภาษีอากร ส่งผลเชิงบวกต่อสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แสดงว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ทางวิชาชีพจะเพิ่มความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ทำให้สามารถทำงานได้สำเร็จได้อย่างน่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับวิจัยของ (ศิริรักษา อันทรง, 2562) พบว่า การปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านงานสอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี ประมวลรัษฎากรและความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้และทำให้รายงานผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากในการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ความสามารถที่เพียงพอต่อการประกอบวิชาชีพ รวมถึงความสามารถในการนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการปฏิบัติงาน ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ รวมไปถึงในยุคปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความรู้ ความสามารถด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ หรือสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยการตรวจสอบบัญชี วิเคราะห์ตรวจจับความผิดปกติของข้อมูล จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญได้อย่างครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างทันเวลา ดังนั้น ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการสอบบัญชี และด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการศึกษา ทำความเข้าใจ และมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีคุณภาพ ถูกต้อง เชื่อถือได้ ส่งผลให้การตรวจสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันได้ในอนาคตต่อไป

2. ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ทั้งในด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาล แสดงว่าการที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ในการตรวจสอบเป็นระยะเวลานานเกิดความชำนาญ ส่งผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วณิชมา ผาอำนาจ, 2562) พบว่า ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ด้านระยะเวลาส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แสดงว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์ ด้านระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีสามารถวางแผน กำหนดแนวทาง และกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบได้เป็นอย่างดี

ดีและครบถ้วน และจากการวิจัยการที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รวมถึงสามารถตรวจสอบและรายงานการสอบบัญชีได้อย่างแม่นยำ และอย่างทันกาลส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (รัตติยา วงศรีลา, 2560) พบว่าสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้เนื่องจาก ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องสามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงการวางแผน การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการสอบบัญชี อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านสะดวก รวดเร็ว ดังนั้นผู้สอบบัญชีสหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เกิดความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการตรวจสอบและการสอบทานความถูกต้องของรายงานการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้พร้อมทั้งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างทันกาล

คุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คุณภาพการสอบบัญชี ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ แสดงว่าการสอบบัญชีได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นผลสะท้อนถึงความสามารถให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความถูกต้องเชื่อถือได้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ รวมไปถึงผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถแสดงออกถึงความรู้ ความมีทักษะ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ดังนั้นคุณภาพการสอบบัญชี จึงส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การสอบบัญชีประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับ (จารินยา แก้วสุริยา, 2560) พบว่า คุณภาพการสอบบัญชี เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่าการสื่อสารที่ถูกต้อง ไม่ลำเอียงทั้งจากทัศนคติและการประเมินที่เป็นกลาง จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ไม่ได้ศึกษาถึงจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชี ซึ่งเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้สอบบัญชีควรมีในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีคุณภาพ

2. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเท่านั้น ไม่ได้มีการศึกษาเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลย้อนหลัง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ทำให้ทราบถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ ในยุคดิจิทัลที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เพื่อให้คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญและพัฒนาในด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชี รวมไปถึงเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ได้หากผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีทั้งในด้านมาตรฐานในการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

2. ปัจจุบันได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความท้าทายกับสังคมเป็นอย่างมาก ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโปรแกรมในการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สอบบัญชีสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง สามารถช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบ เพิ่มประสิทธิภาพในการค้นพบข้อผิดพลาดได้ในเวลาอันรวดเร็ว และมีการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ส่งผลต่อการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี รวมไปถึงพัฒนาในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ก้าวทันต่อรูปแบบการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงไป และพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

2. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ควรนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีคุณภาพที่มากขึ้น สามารถสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และเกิดความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีสหกรณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชี หรือศึกษาตัวแปรอิสระด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานย้อนหลัง เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงมุมมองและข้อมูลเชิงลึก ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการวิจัยมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พุ่ม.(2545). การสอบบัญชีการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์.
กรุงเทพมหานคร:บีเค อินเตอร์พริ้นท์.
- กิตติคม จินเทรียณ. (2560). อิทธิพลของความรู้ความสามารถ คุณลักษณะหลักฐานการสอบบัญชีที่ดี และความสามารถทางการบริหารงานที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กรรณิการ์ ผิวสะอาด. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (22 มิถุนายน 2565). เข้าถึงได้จาก กรมตรวจบัญชีสหกรณ์:
<https://www.cad.go.th/main.php?filename=index>
- จารินยา แก้วสุริยา. (2560). ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุฬาลักษณ์ นอนิล. (2557). ผลกระทบของความรับผิดชอบทางการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อความน่าเชื่อถือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสารคาม.
- จำเริญ จิตรหลัง. (2549). ปัจจัยการจัดการความรู้กับองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 17(2), 200-219.
- เฉลิมพล แสงแก้ว และภาสพันธ์ จิโนทา. (2562). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการสถานี กองการกีฬา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิจัยสถาบัน, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธนพรรณ ธรรมโร. (2562). ผลกระทบความเป็นมืออาชีพที่มีต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปะพร ศรีจั่นเพชร. (2557). การสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทีพีเอ็น เพรส.
- บุญช่วง ศรีธรรมราช. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสารคาม, สารคาม.

- บุญยงษ์ คำหลาน. (2556). ผลกระทบของความรอบรู้ในการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. ปรินญาบัณเฑาะฐิมหาบัณเฑาะฐิต มหาวิทยาลัยสารคาม, สารคาม.
- ประจวบ แผลมหลัก. (2547). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วยใช้แนวความคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.). วิทยานิพนธ์ปรินญาบัณเฑาะฐิมหาบัณเฑาะฐิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประทีป วชิทองรัตนนา (2560). ประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วารสารสมาคมนักวิจัย, ปีที่ 22 ฉบับที่ 2. พฤษภาคม - สิงหาคม 2560 : 252-263.
- ประภัสสร ช่างสาร. (2555). ผลกระทบของคุณลักษณะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บัณเฑาะฐิมหาบัณเฑาะฐิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พจนี ศรีสุนนท์. (2560). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์. การค้นคว้าอิสระมหาบัณเฑาะฐิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงค์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพที่ดี ความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีและความสำเร็จในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. ปรินญาบัณเฑาะฐิมหาบัณเฑาะฐิต มหาวิทยาลัยสารคาม, สารคาม
- พรรณราย คำจันทร์ดี. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์. วิทยานิพนธ์บัณเฑาะฐิมหาบัณเฑาะฐิต คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เยาวนถ ฆมานหมั้ย. (2559). ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีต่อประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในและคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณเฑาะฐิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัตติยา วงศรีลา. (2560). ผลกระทบสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระมหาบัณเฑาะฐิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วณิชมา ผาอำนาจ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระมหาบัณเฑาะฐิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศิริณา อันทรง พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6. 30 มีนาคม 2562: 189-199

BIBLIOGRAPHY

- Alfrah, M.M. (2016). **Accounting students' perceptions of effective faculty attributes.** *Journal of International Education in Business*, 9(2), 123-142.
- Anderson. A. W. (2012). *The Characteristics of a Successful Auditor.* Anderson's Audit Express.
- Brown, V. L. (2016). **Audit quality indicators: perceptions of junior-level auditors.** *Managerial Auditing Journal*, 31(8/9), 949-980.
- Cahan, S. F. & Sun, J. (2015). **The effect of audit experience on audit fees and audit quality.** *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 30(1), 78-100.
- DeFond and Zhang, (2014). **A review of archival auditing research.** *Journal of Accounting and Economics*, 58(2), 275-326.
- Ethridge and Mash. (2010). **Neural correlates of attentional and mnemonic processing in event-based prospective memory.** *Frontiers in Human Neuroscience*, 4(5).
- Gordon, S. (1993). **Mature students leaning statistics: The activity theory perspective.** *Mathematics Education Research Journal*, 5(1), 34-49
- Kilgore, Radich and Harrison, (2011). **The relative importance of audit quality attribute.** *Australian Accounting Review*, 21(3) : 253-265.
- Nelson, R. and others. (2010). "The Vulnerability of Australian Rural Communities to Climate Variability and Change : Part II Integrating Impacts with Adaptive Capacity," *Environmental Science & Policy*, 13(1), pp. 18 – 27.
- Ohiokha, F. I. & Akhalumeh, P. B. (2013). **Auditing standards and auditors performance: The Nigerian experience.** *European Journal of Accounting Auditing and Finance Research*, 1(1): 29-35.
- Turban, E., Leidner, D., Mclean, E., & Wetherbe, J. 2006. **Information technology for Management: transforming organizations in the digital economy 5th ed.** Hoboben, NJ : John Wiley & Sons (Asia).
- Vrentzou, E. (2016). *The Global Financial Reporting Language.* The Global Financial Reporting Language on May 2016.
- Wirasathawanit, C. (2005). **International Education Standards (IES).** Association of Certified Accountant and Auditors of Thailand, 1(4),1.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี
สหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

คำชี้แจง:

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านคุณภาพการสอบบัญชี และความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่าน โปรดให้ข้อมูล ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกคำถาม

แบบสอบถามชุดนี้แบ่ง ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี จำนวน 9 ข้อ
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน จำนวน 9 ข้อ
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี จำนวน 12 ข้อ
- ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือ จำนวน 4 ข้อ
- ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น

การตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของท่านจะเป็นความลับ และมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา กรุณาตอบคำถามให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ ทุกตอน และกรุณาตอบตามความเป็นจริง เพื่อให้การศึกษานี้มีความเที่ยงตรงและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากท่านมี ปัญหาหรือข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถามชุดนี้ โปรดติดต่อข้าพเจ้าโดยตรงที่ นางสาววริยา ยอดปิ่น มหาวิทยาลัยศรีปทุม โทร. 088-2523840 หรือ E-mail : wariya.yodpun@gmail.com

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาววริยา ยอดปิ่น
นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

QR Code แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี

คำชี้แจง : โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อว่าท่านมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้

ความสามารถในการสอบบัญชี โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงระดับเดียว

ข้อ	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี						
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี และสามารถนำไปปฏิบัติในการสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง					
2	ท่านได้ปฏิบัติงานสอบบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีอย่างเคร่งครัด โดยมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ					
3	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีได้อย่างทันเวลาอยู่เสมอ และสามารถนำไปประยุกต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านกฎหมายระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ						
4	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำมาประกอบการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5	ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทุกครั้ง ท่านเชื่อว่า หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ท่านได้รับ สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์และวินิจฉัย เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
6	ท่านได้มีการศึกษา และติดตามการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างสอดคล้อง					

ข้อ	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์						
7	ท่านมีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชี					
8	ท่านได้นำความรู้การเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของท่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9	ท่านให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชีให้ทันต่อสถานการณ์ในยุค					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง : โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อว่าท่านมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงระดับเดียว

ข้อ	ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความหลากหลายของธุรกิจ						
1	ท่านเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจะต้องมาจากการเรียนรู้ และการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จากการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันในรูปแบบการดำเนินธุรกิจ					
2	ท่านมีประสบการณ์การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความแตกต่างของประเภทธุรกิจอย่างต่อเนื่อง					
3	ท่านสามารถแยกแยะ และจำแนกรวมถึงการวิเคราะห์รายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจ ที่มีความแตกต่างกันได้อย่างถูกต้อง					
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน						
4	ท่านเชื่อว่าประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการตรวจสอบบัญชีเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ					
5	ท่านเชื่อมั่นว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงานของท่าน ทำให้มีประสบการณ์เพียงพอในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์					
6	ท่านได้มีการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นระยะเวลานาน					

ข้อ	ด้านประสพการณ์จากการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
7	ท่านมีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
8	ท่านมีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยให้มีความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล					
9	ท่านมีความชำนาญในการใช้โปรแกรมมาช่วยในการตรวจสอบ และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาจากโปรแกรมที่ใช้ได้เป็นอย่างดี					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจง : โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อว่าท่านมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงระดับเดียว

ข้อ	คุณภาพการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความถูกต้อง						
1	ท่านได้นำเสนอรายงานโดยได้ให้ความสำคัญใน ความถูกต้องของข้อมูลเสมอ					
2	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชี เป็นไปตามข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่ได้รับ					
3	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชี โดยปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี					
ด้านความชัดเจน						
4	การปฏิบัติงานการสอบบัญชีของท่านให้ ความสำคัญกับข้อมูลและรายงานที่ชัดเจน					
5	ท่านมุ่งเน้นการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีสาระสำคัญของ รายงานที่มีการเปิดเผยเหตุการณ์ที่สำคัญของ สหกรณ์อย่างชัดเจน					
6	ท่านสามารถใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารให้ผู้ ใช้ข้อมูลสามารถเข้าใจในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของ รายงานการสอบบัญชีได้เป็นอย่างดี					
ด้านความสมบูรณ์						
7	ท่านได้นำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยให้ ความสำคัญกับความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล					
8	ท่านได้มีการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชีอย่าง เพียงพอเพื่อที่จะข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์					

ข้อ	คุณภาพการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความสมบูรณ์						
9	ในการปฏิบัติงานของท่านมีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นตามระเบียบที่กำหนด รวมไปถึงให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอบบัญชี เช่น ข้อมูลจากโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก					
ด้านความทันกาล						
10	รายงานของท่านสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่พบในระยะเวลาที่กำหนด และให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี					
11	การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีของท่าน เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจภายในระยะเวลาที่เหมาะสม					
12	รายงานของท่านสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจง : โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อว่าท่านมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงระดับเดียว

ข้อ	ความน่าเชื่อถือจากการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ท่านแสดงรายงานจากการตรวจสอบโดยปราศจากข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ และแสดงข้อมูลที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
2	ท่านได้ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยอยู่ภายใต้ความถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง					
3	ท่านปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยยึดถือหลักจรรยาบรรณในการตรวจสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ					
4	ท่านสามารถวางแผนในการปฏิบัติงานจนทำให้งานสำเร็จและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เรื่อง ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี
สหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อหาค่าความ
เที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ
วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและอภิปรายผล

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี
สหกรณ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

3.ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาแบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง
ของเครื่องมือการวิจัย ว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้
หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดยการทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เหนือในการพิจารณา เป็นดังนี้

+1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4. กรณีที่มีความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงของข้อคำถามในแต่ละข้อ ผู้วิจัยขอความ
กรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญเขียนข้อเสนอแนะ ลงในช่องข้อเสนอแนะของข้อคำถามนั้น ๆ
ในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววริยา ยอดปิ่น)

นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)	
เพศ () ชาย () หญิง				
อายุ () น้อยกว่า 25 ปี () 25 - 35 ปี () 36 - 50 ปี () มากกว่า 50 ปี				
ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก				
ตำแหน่งงานปัจจุบัน () นักวิชาการตรวจสอบบัญชี () นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ () นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ () นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ () เชี่ยวชาญ				
ประสบการณ์ทำงาน () ต่ำกว่า 1 ปี () 1 - 5 ปี () 6 - 20 ปี () มากกว่า 20 ปีขึ้นไป				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี					
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี และสามารถนำไปปฏิบัติในการสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง				
2	ท่านได้ปฏิบัติงานสอบบัญชี เป็นไปตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด และเป็นระบบ				
3	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีได้อย่างทันเวลา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
ด้านระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ					
4	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำมาประกอบการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับ				
5	ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทุกครั้ง ท่านเชื่อว่าหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์และวินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ				
6	ท่านได้มีการศึกษา และติดตามการปรับปรุงระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างสอดคล้อง				

ข้อ	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์					
7	ท่านมีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบบัญชี				
8	ท่านได้นำความรู้การเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของท่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
9	ท่านให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบบัญชีอยู่เสมอ				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ความหลากหลายของธุรกิจ					
1	ท่านมีประสบการณ์การตรวจสอบสหกรณ์ที่มีความแตกต่างของประเภทธุรกิจอย่างต่อเนื่อง				
2	ท่านสามารถแยกแยะ และจำแนกรวมถึงการวิเคราะห์ของรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจที่มีความแตกต่างกันได้อย่างถูกต้อง				
3	ท่านเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจะต้องมาจากการเรียนรู้ และการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จากการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันในรูปแบบการดำเนินธุรกิจ				
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
4	ท่านได้มีการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นเวลานาน				
5	ท่านเชื่อว่าประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการตรวจสอบบัญชีเป็นเวลานาน ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ				
6	ท่านเชื่อมั่นว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงานของท่านทำให้มีประสบการณ์เพียงพอในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์				

ข้อ	ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
7	ท่านมีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน				
8	ท่านมีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยให้มีความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล				
9	ท่านมีความชำนาญในการใช้โปรแกรมมาช่วยในการตรวจสอบ และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาจากโปรแกรมที่ใช้ได้เป็นอย่างดี				

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	คุณภาพการสอบบัญชี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านความถูกต้อง					
1	ท่านได้นำเสนอรายงานโดยได้ให้ความสำคัญใน ความถูกต้องของข้อมูลเสนอ				
2	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบ บัญชีโดยปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี				
3	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการ สอบบัญชีเป็นไปตามข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่ ได้รับ รวมไปถึงเป็นไปตามมาตรฐานการสอบ บัญชี				
ด้านความชัดเจน					
4	ท่านสามารถใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารให้ ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเข้าใจในส่วนที่เป็น สารสำคัญของรายงานการสอบบัญชีได้เป็น อย่างดี				
5	การปฏิบัติงานการสอบบัญชีของท่านให้ ความสำคัญกับข้อมูลและรายงานที่ชัดเจน				
6	ท่านมุ่งเน้นการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มี สารสำคัญของรายงานที่มีการเปิดเผย เหตุการณ์ที่สำคัญของสหกรณ์อย่างชัดเจน				
ด้านความสมบูรณ์					
7	ท่านได้นำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยให้ ความสำคัญกับความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล				

ข้อ	คุณภาพการสอบบัญชี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
ด้านความสมบูรณ์					
8	ท่านได้มีการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อที่จะข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์				
9	ในการปฏิบัติงานของท่านมีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นตามระเบียบที่กำหนด รวมไปถึงให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอบบัญชี เช่น ข้อมูลจากโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก				
ด้านความทันกาล					
10	รายงานของท่านสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่พบในระยะเวลาที่กำหนด และให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี				
11	การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีของท่าน เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจภายในระยะเวลาที่เหมาะสม				
12	รายงานของท่านสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที				

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือจากการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ความน่าเชื่อถือจากการสอบบัญชี	ความคิดเห็น			
		สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	ข้อเสนอแนะ
1	ท่านแสดงรายงานจากการตรวจสอบโดยปราศจากข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ และแสดงข้อมูลที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้				
2	ท่านได้ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยอยู่ภายใต้ความถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง				
3	ท่านปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยยึดถือหลักจรรยาบรรณในการตรวจสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ				
4	ท่านสามารถวางแผนในการปฏิบัติงานจนทำให้งานสำเร็จและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้				

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ภาคผนวก ค

จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเนื้อหาเครื่องมือวิจัย

SPUSRIPATUM
UNIVERSITY

ที่ คบช.0105/154

BANGKOK2410/2
PHAHOLYOTHIN RD.,
JATULAK, BANGKOK
10900
TEL. 0 2579 1111
FAX. 0 2561 1721
www.spu.ac.th**CHONBURI CAMPUS**79 BANGMA-TRAD RD.,
BONGTAMBU, MUANG,
CHONBURI 20000
TEL. 0 3874 3600-9
FAX. 0 3874 3700
www.east.spu.ac.th**KHON KAEN**182/12 MOO 4,
SRI CHAN RD.,
WANGMUK DISTRICT,
AMPHUR MUANG,
KHONKAEN 40000
TEL. 0 4322 4111
FAX. 0 4322 4119
www.khonkaen.spu.ac.th

3 พฤษภาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชไมพร รัตนเจริญชัย

ด้วยนักศึกษา นางสาววริยา ยอดปิ่น รหัสนักศึกษา 64502376 หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่อง "ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี และความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์จาก ดร.ชไมพร รัตนเจริญชัย รองคณบดี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา เชียงราย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตากรณ์ สินจรูญศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต)

นางสาววันทนา ไชยกิจจาวุฒิ (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

3 พฤษภาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจิราภรณ์ ศิริสุข

ด้วยนักศึกษา นางสาววริยา ยอดปิ่น รหัสนักศึกษา 64502376 หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่อง "ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี และความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ขอขออนุญาตเคราะหจาก คุณจิราภรณ์ ศิริสุข หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ สินจรรยาศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต)

นางสาววันทนา ไชยกิจจาวุฒิ (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

3 พฤษภาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศิริลักษณ์ หน่อแก้ว

ด้วยนักศึกษา นางสาววิยา ยอดปิ่น รหัสนักศึกษา 64502376 หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กำลังจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่อง “ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี และความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์จาก คุณศิริลักษณ์ หน่อแก้ว นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ทางหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงเรียนขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตากรณ์ สินจรรย์ศักดิ์)

คณบดีคณะบัญชี

ผู้ประสานงาน : ดร.เบญจพร โมกษะเวส (ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต)

นางสาววันทนา โฆษกิจจารุณี (เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร)

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 2374

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เรื่อง ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี
สหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

คำชี้แจง:

1. แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการวิจัยเรื่อง ปัจจัย
ในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการ
วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม
และข้อเสนอแนะจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง
แบบสอบถามให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

3. ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาแบบประเมินดัชนี
ความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ ว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามตามเกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC โดย
การทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC มีดังนี้

(1) ให้ +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

(2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

(3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ในการให้ข้อเสนอแนะ
หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อคำถามนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววริยา ยอดปิ่น)

นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1	เพศ () ชาย () หญิง	1	1	1	3	1.00	Pass
2	อายุ () น้อยกว่า 25 ปี ☐ () 25 - 35 ปี ☐ () 36 - 50 ปี () มากกว่า 50 ปี	0	1	1	2	0.67	Pass
3	ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก	1	1	1	3	1.00	Pass
4	ตำแหน่งงานปัจจุบัน () นักวิชาการตรวจสอบบัญชี () นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ () นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ () นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ () เชี่ยวชาญ	0.5	1	0.5	2	0.67	Pass
5	ประสบการณ์ทำงาน () ต่ำกว่า 1 ปี ☐ () 1 - 5 ปี () 6 - 20 ปี ☐ () มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	0	1	1	2	0.67	Pass

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี							
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี และสามารถนำไปปฏิบัติในการสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	3	1.00	Pass
2	ท่านได้ปฏิบัติงานสอบบัญชี เป็นไปตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด และเป็น	0	1	1	2	0.67	Pass
3	ท่านมีการติดตาม การปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีได้อย่างทันเวลา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	Pass
ด้านระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ							
4	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำมาประกอบการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	1	1	1	3	1.00	Pass
5	ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทุกครั้ง ท่านเชื่อว่าหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์และวินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์	1	1	1	3	1.00	Pass
6	ท่านได้มีการศึกษา และติดตามการปรับปรุงระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างสอดคล้อง	1	1	1	3	1.00	Pass

ข้อ	ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์							
7	ท่านมีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบบัญชี	1	1	1	3	1.00	Pass
8	ท่านได้นำความรู้การเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของท่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	Pass
9	ท่านให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบบัญชีอยู่เสมอ	1	1	1	3	1.00	Pass

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
ความหลากหลายของธุรกิจ							
1	ท่านมีประสบการณ์การตรวจสอบสหกรณ์ที่มีความแตกต่างของประเภทธุรกิจอย่าง	1	1	1	3	1.00	Pass
2	ท่านสามารถแยกแยะ และจำแนกรวมถึงการวิเคราะห์ของรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจที่มีความแตกต่างกันได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	3	1.00	Pass
3	ท่านเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจะต้องมาจากการเรียนรู้ และการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จากการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันในรูปแบบการดำเนินธุรกิจ	1	1	1	3	1.00	Pass
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน							
4	ท่านได้มีการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นระยะเวลานาน	1	1	1	3	1.00	Pass
5	ท่านเชื่อว่าประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการตรวจสอบบัญชีเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	Pass
6	ท่านเชื่อมั่นว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงานของท่านทำให้มีประสบการณ์เพียงพอในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์	1	1	1	3	1.00	Pass

ข้อ	ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ							
7	ท่านมีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน สอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	1	1	1	3	1.00	Pass
8	ท่านมีทักษะในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน สอบบัญชีซึ่งจะสามารถช่วยให้มีความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล	1	1	1	3	1.00	Pass
9	ท่านมีความชำนาญในการใช้โปรแกรมมาช่วยในการตรวจสอบ และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาจากโปรแกรมที่ใช้ได้เป็นอย่างดี	1	0.5	1	2.5	0.83	Pass

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	คุณภาพการสอบบัญชี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
ด้านความถูกต้อง							
1	ท่านได้นำเสนอรายงานโดยได้ให้ความสำคัญในความถูกต้องของข้อมูลเสมอ	1	1	1	3	1.00	Pass
2	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี	1	1	1	3	1.00	Pass
3	ท่านได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานการสอบบัญชีเป็นไปตามข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่ได้รับ รวมไปถึงเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี	1	1	1	3	1.00	Pass
ด้านความชัดเจน							
4	ท่านสามารถใช้ภาษาที่ชัดเจนในการสื่อสารให้ผู้ใช้อ้างอิงสามารถเข้าใจในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของรายงานการสอบบัญชีได้เป็นอย่างดี	1	1	1	3	1.00	Pass
5	การปฏิบัติงานการสอบบัญชีของท่านให้ความสำคัญกับข้อมูลและรายงานที่ชัดเจน	1	1	1	3	1.00	Pass
6	ท่านมุ่งเน้นการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีสาระสำคัญของรายงานที่มีการเปิดเผยเหตุการณ์ที่สำคัญของสหกรณ์อย่างชัดเจน	1	1	1	3	1.00	Pass
ด้านความสมบูรณ์							
7	ท่านได้นำเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยให้ความสำคัญกับความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล	1	1	1	3	1.00	Pass
8	ท่านได้มีการตรวจสอบหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อที่จะข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์	1	1	1	3	1.00	Pass

ข้อ	คุณภาพการสอบบัญชี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
ด้านความสมบูรณ์							
9	ในการปฏิบัติงานของท่านมีกระบวนการทำงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นตามระเบียบที่กำหนด รวมไปถึงให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอบบัญชี เช่น ข้อมูลจากโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก	1	1	1	3	1.00	Pass
ด้านความทันกาล							
10	รายงานของท่านสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงที่พบในระยะเวลาที่กำหนด และให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี	1	1	1	3	1.00	Pass
11	การนำเสนอรายงานการสอบบัญชีของท่านเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจภายในระยะเวลาที่เหมาะสม	1	1	1	3	1.00	Pass
12	รายงานของท่านสามารถนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่	1	1	1	3	1.00	Pass

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือจากการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่ โดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ความน่าเชื่อถือจากการสอบบัญชี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1	ท่านแสดงรายงานจากการตรวจสอบโดยปราศจากข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ และแสดงข้อมูลที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	1	1	1	3	1.00	Pass
2	ท่านได้ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยอยู่ภายใต้ความถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	3	1.00	Pass
3	ท่านปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยยึดถือหลักจรรยาบรรณในการตรวจสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1.00	Pass
4	ท่านสามารถวางแผนในการปฏิบัติงานจนทำให้งานสำเร็จและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้	1	1	1	3	1.00	Pass

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการตรวจสอบ และตำแหน่งงานปัจจุบัน มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

เพศ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid หญิง	102	72.3	72.3	72.3
ชาย	39	27.7	27.7	100.0
Total	141	100.0	100.0	

อายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid น้อยกว่า 25 ปี	4	2.8	2.8	2.8
25 - 35 ปี	58	41.1	41.1	44.0
36 - 45 ปี	57	40.4	40.4	84.4
มากกว่า 45	22	15.6	15.6	100.0
Total	141	100.0	100.0	

ระดับการศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ปริญญาตรี	115	81.6	81.6	81.6
ปริญญาโท	26	18.4	18.4	100.0
Total	141	100.0	100.0	

ตำแหน่งงานปัจจุบัน

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid นักวิชาการตรวจสอบบัญชี	64	45.4	45.4	45.4
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ	33	23.4	23.4	68.8
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	30	21.3	21.3	90.1
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ	12	8.5	8.5	98.6
เชี่ยวชาญ	2	1.4	1.4	100.0
Total	141	100.0	100.0	

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	141	2.00	5.00	4.2270	.58053
A2	141	3.00	5.00	4.5910	.41090
A3	141	2.00	5.00	4.2624	.53720
B1	141	3.33	5.00	4.3877	.37506
B2	141	3.00	5.00	4.3452	.50302
B3	141	3.00	5.00	4.3546	.44224
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1.1	141	2.00	5.00	4.2199	.68757
A1.2	141	2.00	5.00	4.2624	.68291
A1.3	141	2.00	5.00	4.1986	.69918
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A2.1	141	2.00	5.00	4.5957	.58528
A2.2	141	3.00	5.00	4.5957	.53424
A2.3	141	3.00	5.00	4.5816	.52312
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A3.1	141	2.00	5.00	4.2624	.67237
A3.2	141	2.00	5.00	4.1915	.66456
A3.3	141	2.00	5.00	4.3333	.60553
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B1.1	141	3.00	5.00	4.5390	.56717
B1.2	141	3.00	5.00	4.3050	.55989
B1.3	141	3.00	5.00	4.3191	.55187
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B2.1	141	2.00	5.00	4.1631	.75237
B2.2	141	3.00	5.00	4.5248	.51522
B2.3	141	2.00	5.00	4.3333	.66189
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B3.1	141	3.00	5.00	4.3901	.58276
B3.2	141	2.00	5.00	4.2340	.61689
B3.3	141	3.00	5.00	4.3333	.58146
Valid N (listwise)	141				

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ด้านความถูกต้อง (H1)	141	3.00	5.00	4.3712	.48810
ด้านความชัดเจน (H2)	141	3.00	5.00	4.3664	.49490
ด้านความสมบูรณ์ (H3)	141	3.00	5.00	4.3026	.52236
ด้านความทันกาล (H4)	141	3.00	5.00	4.3759	.50686
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
H1.1	141	3.00	5.00	4.3617	.60091
H1.2	141	3.00	5.00	4.3404	.59558
H1.3	141	3.00	5.00	4.4113	.56151
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
H2.1	141	3.00	5.00	4.3830	.59353
H2.2	141	3.00	5.00	4.3191	.57717
H2.3	141	3.00	5.00	4.3972	.58407
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
H3.1	141	3.00	5.00	4.3617	.58890
H3.2	141	3.00	5.00	4.2908	.63851
H3.3	141	2.00	5.00	4.2553	.62569
Valid N (listwise)	141				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
H4.1	141	3.00	5.00	4.4326	.60125
H4.2	141	3.00	5.00	4.3617	.57665
H4.3	141	3.00	5.00	4.3333	.61721
Valid N (listwise)	141				

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
HH1	141	3.00	5.00	4.5745	.53764
HH2	141	3.00	5.00	4.3333	.56904
HH3	141	3.00	5.00	4.1915	.59660
HH4	141	3.00	5.00	4.4043	.58528
Valid N (listwise)	141				

การวิเคราะห์ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

Correlations											
	A1	A2	A3	B1	B2	B3	H1	H2	H3	H4	HH
A1	1	.282**	.637**	.369**	.678**	.398**	.462**	.468**	.476**	.461**	.447**
A2	.282**	1	.331**	.439**	.446**	.459**	.371**	.371**	.337**	.389**	.404**
A3	.637**	.331**	1	.334**	.731**	.554**	.337**	.448**	.439**	.463**	.479**
B1	.369**	.439**	.334**	1	.438**	.505**	.331**	.414**	.361**	.322**	.340**
B2	.678**	.446**	.731**	.438**	1	.573**	.519**	.566**	.506**	.530**	.558**
B3	.398**	.459**	.554**	.505**	.573**	1	.522**	.584**	.518**	.446**	.492**
H1	.462**	.371**	.337**	.331**	.519**	.522**	1	.688**	.599**	.654**	.666**
H2	.468**	.371**	.448**	.414**	.566**	.584**	.688**	1	.652**	.741**	.763**
H3	.476**	.337**	.439**	.361**	.506**	.518**	.599**	.652**	1	.697**	.668**
H4	.461**	.389**	.463**	.322**	.530**	.446**	.654**	.741**	.697**	1	.714**
HH	.447**	.404**	.479**	.340**	.558**	.492**	.666**	.763**	.668**	.714**	1

การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

1. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.526 ^a	.276	.261	.41970	.000

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	9.222	3	3.074	17.451	.000 ^a
	Residual	24.132	137	.176		
	Total	33.354	140			

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

b. Dependent Variable: ด้านความถูกต้อง

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.562	.434		3.596	.000		
A1	.324	.080	.386	4.072	.000	.588	1.700
A2	.309	.092	.260	3.359	.001	.882	1.134
A3	.005	.088	.005	.053	.958	.569	1.758

a. Dependent Variable: ด้านความถูกต้อง

2. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.550 ^a	.303	.287	.41778	.000

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	10.378	3	3.459	19.820	.000 ^a
	Residual	23.912	137	.175		
	Total	34.290	140			

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

b. Dependent Variable: ด้านความชัดเจน

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.334	.432		3.086	.002		
A1	.239	.079	.281	3.016	.003	.588	1.700
A2	.275	.092	.228	3.004	.003	.882	1.134
A3	.178	.087	.193	2.043	.043	.569	1.758

a. Dependent Variable: ด้านความชัดเจน

3. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.538 ^a	.289	.274	.44511	.000

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	11.057	3	3.686	18.603	.000 ^a
	Residual	27.143	137	.198		
	Total	38.200	140			

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

b. Dependent Variable: ด้านความสมบูรณ์

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.277	.461		2.771	.006		
A1	.277	.084	.308	3.276	.001	.588	1.700
A2	.242	.098	.190	2.480	.014	.882	1.134
A3	.175	.093	.180	1.885	.062	.569	1.758

a. Dependent Variable: ด้านความสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.560 ^a	.313	.298	.42460	.000

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	11.267	3	3.756	20.832	.000 ^a
	Residual	24.699	137	.180		
	Total	35.967	140			

a. Predictors: (Constant), A1, A2, A3

b. Dependent Variable: ด้านความทันกาล

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.173	.440		2.669	.009		
A1	.218	.081	.249	2.703	.008	.588	1.700
A2	.302	.093	.245	3.246	.001	.882	1.134
A3	.210	.089	.223	2.374	.019	.569	1.758

a. Dependent Variable: ด้านความทันกาล

5. การวิเคราะห์ปัจจัยประสบการณ์การปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.587 ^a	.345	.330	.39943	.000

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	11.496	3	3.832	24.018	.000 ^a
	Residual	21.858	137	.160		
	Total	33.354	140			

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

b. Dependent Variable: ด้านความถูกต้อง

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.306	.431		3.031	.003		
B1	.035	.107	.027	.325	.746	.712	1.404
B2	.311	.084	.321	3.715	.000	.642	1.558
B3	.358	.099	.325	3.611	.000	.592	1.690

a. Dependent Variable: ด้านความถูกต้อง

6. การวิเคราะห์ปัจจัยประสบการณ์การปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.654 ^a	.427	.415	.37866	.000

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	14.646	3	4.882	34.049	.000 ^a
	Residual	19.644	137	.143		
	Total	34.290	140			

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

b. Dependent Variable: ด้านความชัดเจน

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	.726	.408		1.777	.078		
B1	.125	.101	.095	1.234	.219	.712	1.404
B2	.318	.079	.323	4.002	.000	.642	1.558
B3	.393	.094	.351	4.178	.000	.592	1.690

a. Dependent Variable: ด้านความชัดเจน

7. การวิเคราะห์ปัจจัยประสบการณ์การปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.581 ^a	.337	.323	.42983	.000

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	12.888	3	4.296	23.253	.000 ^a
	Residual	25.312	137	.185		
	Total	38.200	140			

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

b. Dependent Variable: ด้านความสมบูรณ์

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	.915	.464		1.973	.050		
B1	.104	.115	.075	.905	.367	.712	1.404
B2	.306	.090	.294	3.391	.001	.642	1.558
B3	.368	.107	.312	3.448	.001	.592	1.690

a. Dependent Variable: ด้านความสมบูรณ์

8. การวิเคราะห์ปัจจัยประสพการณ์การปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.559 ^a	.313	.298	.42472	.000

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	11.254	3	3.751	20.795	.000 ^a
	Residual	24.713	137	.180		
	Total	35.967	140			

a. Predictors: (Constant), B1, B2, B3

b. Dependent Variable: ด้านความทันกาล

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.376	.458		3.004	.003		
B1	.068	.113	.050	.599	.550	.712	1.404
B2	.401	.089	.398	4.505	.000	.642	1.558
B3	.220	.106	.192	2.084	.039	.592	1.690

a. Dependent Variable: ด้านความทันกาล

9. การวิเคราะห์คุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Sig. F Change
1	.815 ^a	.665	.655	.22585	.000

a. Predictors: (Constant), H1, H2, H3, H4

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	13.766	4	3.441	67.469	.000 ^a
	Residual	6.937	136	.051		
	Total	20.703	140			

a. Predictors: (Constant), H1, H2, H3, H4

b. Dependent Variable: ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

Coefficients

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1 (Constant)	1.277	.192		6.644	.000		
H1	.128	.057	.162	2.234	.027	.466	2.145
H2	.303	.064	.390	4.739	.000	.364	2.748
H3	.135	.054	.184	2.506	.013	.459	2.178
H4	.145	.063	.191	2.294	.023	.355	2.817

a. Dependent Variable: ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาววริยา ยอดปัน
วัน เดือน ปีเกิด	25 ธันวาคม 2539
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ปี พ.ศ. 2562 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	337 หมู่ 26 ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000